

Razkritja za leto 2009

v skladu s Sklepom o razkritjih s strani bank in hranilnic

Kranj, 13. maj 2010

Kazalo

Politika in cilji upravljanja s tveganji	4
Informacije o osebah, vključenih v razkritja	12
Kapital	14
Minimalne kapitalske zahteve in proces ocenjevanja potrebnega notranjega kapitala	17
Kreditno tveganje nasprotne stranke	24
Kreditno tveganje in tveganje z zmanjšanja vrednosti odkupljenih denarnih terjatev	26
Dodatna razkritja banke, ki uporablja standardiziran pristop	36
Razčlenitev kapitalske zahteve za tržna tveganja	40
Operativno tveganje	42
Naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki niso vključeni v trgovalno knjigo	44
Obrestno tveganje iz postavk, ki niso vključene v trgovalno knjigo	47
Kreditna zavarovanja	50

Politika in cilji upravljanja s tveganji

Politika in cilji upravljanja s tveganji:

- a) strategije in procesi za upravljanje s tveganji
- b) struktura in organizacija ustreznih funkcij upravljanja s tveganji ali druge ustrezne rešitve
- c) obseg in lastnosti notranjega poročanja o tveganjih in sistemov merjenja tveganj
- d) politike za varovanje pred tveganji in za njihovo zmanjševanje ter strategije in procesi za spremljanje učinkovitosti načinov za varovanje pred tveganji in njihovo zmanjševanje

Banka pri svojem poslovanju prevzema različna tveganja, katerih višina je v veliki meri odvisna od pripravljenosti prevzemanja tveganja. Banka je pretežno usmerjena v tradicionalne bančne posle.

Ključni del poslovnih aktivnosti predstavlja kreditni portfelj naložb, pri čemer banka prvenstveno sledi ciljem varnosti in jih postavlja pred donosnost, pri čemer pa le-ta ni zanemarjena. Za banko predstavljajo finančna sredstva, namenjena trgovanju, le manjši del naložb. Izpostavljenost do obrestnega in valutnega tveganja banka ohranja na relativno nizkem nivoju in morebitno izpostavljenost, ki izvira iz rednega poslovanja, tekoče uravnava.

Banka svojo usmeritev v aktivno in skrbno upravljanje tveganj podpira z ustrežno organizacijsko strukturo, ki zagotavlja varen in nepristranski pristop k upravljanju tveganj. Osnova organiziranosti upravljanja tveganj je razmejitev pristojnosti, ki v čim večji meri onemogoča napake, poneverbe in nepravilnosti ter odpravlja konflikte interesov. Pri vseh aktivnostih banka zagotavlja ločitev komercialne funkcije oziroma enot, ki sklepajo posle in prevzemajo tveganja (front office), od zaledne funkcije, ki spremlja in vodi posle (back office), ter funkcije spremljanja in upravljanja tveganj.

Banka letno v okviru priprave letnega načrta poslovanja oceni primernost strategij in politik upravljanja tveganj ter v skladu s postopki, opredeljenimi v Politiki prevzemanja in upravljanja tveganj oceni sposobnost banke za prevzemanje tveganj.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje predstavlja najpomembnejše tveganje v bančnem poslovanju, zaradi česar mu banka posveča največ pozornosti. Kreditno tveganje je tveganje oziroma verjetnost, da komitent zaradi katerega koli razloga ne bo poravnal svojih obveznosti v celoti in v dogovorjenem roku.

Banka je izpostavljena kreditnemu tveganju kreditnega portfelja, ki vključuje bilančne terjatve (posojila, naložbe v vrednostne papirje, kapitalske naložbe ipd.) in zunajbilančne obveznosti (jamstva, akreditivi, okvirni krediti, terjatve iz izvedenih finančnih instrumentov ipd.) do podjetij, bank, javnega sektorja, samostojnih podjetnikov, občanov in drugih komitentov.

Glede na tveganost posameznega komitenta in v primeru dokazov o oslabitvah banka oceni ustrezne oslabitve finančnih instrumentov.

Banka ima vzpostavljen ustrezen kreditni proces, ki vključuje proces odobritve kredita, proces spremljave kredita, proces zgodnjega odkrivanja povečanega kreditnega tveganja in proces razvrščanja dolžnika in/ali izpostavljenosti.

Banka ima zagotovljeno jasno razmejitev pristojnosti in nalog med sektorjem poslovanja s podjetji oziroma poslovanja z občani ter sektorjem računovodstva in podpore poslovanju in službo upravljanja tveganj, s čimer je komercialna funkcija ločena od funkcije spremljanja posla in upravljanja tveganj.

Banka ima v svojem poslovanju do kreditnega tveganja zelo konzervativen pristop, ki se kaže v relativno konzervativni in previdni politiki odobravanja kreditov oziroma prevzemanja kreditnega tveganja, kakor tudi v zelo previdnem pristopu k vrednotenju kreditnih postavk in oblikovanju oslabitvev in rezervacij.

Banka upravlja s kreditnim tveganjem na nivoju posameznega komitenta oziroma posamezne transakcije, ter tudi na nivoju celotnega portfelja. Pri upravljanju kreditnega tveganja banka upošteva več vidikov, kot so:

- kvaliteta naložb (boniteta komitenta, klasifikacija terjatev, slabitve),
- koncentracija (velika izpostavljenost posameznega komitenta in povezanih oseb, globalni limit zadolževanja posameznega komitenta, panoge, regije, države),
- valuta (tečajna tveganja, razvrstitev portfelja po valutah in spremljanje usklajenosti z viri),
- rok dospelosti (razvrstitev portfelja po ročnosti in spremljanje usklajenosti z viri),
- zavarovanje (ugotavljanje in spremljanje kvalitete zavarovanja),
- vrsta kredita (tekoči račun, kratkoročna posojila, dolgoročna posojila).

Kreditno tveganje, obstoječe in potencialno, se spremlja v celotnem obdobju poslovnega odnosa s komitentom, to je od prejema vloge in ostale dokumentacije za odobritev posojila do odobritve in dokončnega odplačila posojila.

Banka ima kreditno funkcijo organizirano v dveh tržnih organizacijskih enotah, to je v sektorju trženja in sektorju poslovanja z občani, poleg tega pa je banka izpostavljena kreditnemu tveganju tudi pri nekaterih poslih, ki sodijo v pristojnost sektorja zakladništva. Ti trije sektorji so odgovorni za sklepanje poslov in pripravo kreditnega predloga v skladu z internimi akti, ki podrobneje urejajo to področje.

Sektor računovodstva in podpore poslovanju je odgovoren za vodenje poslov, za vse obračune in vse ostale naloge, ki sodijo v podporno funkcijo. Služba upravljanja tveganj spremlja izpostavljenost banke kreditnemu tveganju in ocenjuje primernost oblikovanih oslabitev in rezervacij ter opredeljuje višino potrebnih oslabitev v primeru skupinskega ocenjevanja izpostavljenosti.

Banka ima ustrezno razmejene pristojnosti in naloge med tržnimi enotami in enoto podpore poslovanju (zaledne službe) in upravljanja tveganj, vključno z vodstvenimi ravnmi.

Služba upravljanja tveganj za vodstvo banke in pooblašcene osebe zagotavlja različne preglede in poročila o obvladovanju kreditnega tveganja.

Poročanje o kreditni izpostavljenosti po komitentih, poročila o veliki izpostavljenosti in druga redna poročila, povezana s kreditnim tveganjem, se praviloma pripravljajo na mesečni osnovi, poročila o neplačilih pa dnevno.

Sistem merjenja kreditnega tveganja

Banka ima vzpostavljen sistem odobravanja kreditov, v okviru katerega se pred odobritvijo kredita ocenijo in analizirajo vsi pomembni dejavniki, ki vplivajo na oceno tveganja dolžnika in/ali izpostavljenosti. Banka ima definirane kriterije za odobravanje kreditov posebej za kredite pravnim osebam in posebej za kredite občanom. Poleg tega banka prevzema kreditno tveganje pri naložbah v dolžniške vrednostne papirje, ki pa se obravnavajo posamično na najvišjem nivoju v banki.

Za potrjevanje kreditnih predlogov za pravne osebe je pristojen kreditni odbor. Za posamezne posle imajo v skladu z internimi akti, ki urejajo podpisovanje in pooblastila, pooblastila posamezni delavci v banki. O vseh poslih, za katere imajo pooblastila posamezni delavci v banki, se mesečno poroča kreditnemu odboru in upravi banke.

Banka posebej spremlja izpostavljenost tveganja do oseb v posebnem razmerju z banko.

Za namen ocenjevanja kreditnega tveganja ima banka vzpostavljen sistem razvrščanja dolžnikov in/ali izpostavljenosti v bonitetne razrede. Proces razvrščanja temelji na kvantitativnih in kvalitativnih merilih ter upošteva bistvene značilnosti posameznega dolžnika in/ali izpostavljenosti. Merila zagotavljajo jasno razvrščanje tveganj v ustrezne bonitetne razrede in/ali skupine na osnovi poslovanja in finančne stabilnosti komitenta. Na osnovi razvrščanja ter oceni potencialnih izgub iz kreditnega tveganja za posamezne skupine ali na osnovi individualne ocene pričakovanih izgub za posamezne dolžnike in/ali izpostavljenosti se oblikujejo oslabitve in rezervacije.

Proces in pravila razvrščanja se redno spremljajo in najmanj enkrat letno je ocenjena primernost procesa razvrščanja in oblikovanja oslabitev oziroma rezervacij v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Banka ima vzpostavljen sistem stalnega upravljanja kreditnega portfelja banke. Pri tem gre za stalno spremljanje izpostavljenosti do posameznih komitentov ter za ocenjevanje finančnega stanja dolžnikov. Banka dnevno spremlja izpolnjevanja pogojev, ki izhajajo iz kreditnih pogodb, posebej pravočasnosti poravnavanja svojih obveznosti.

V času trajanja kredita banka stalno spremlja poslovanje dolžnika, pri čemer najmanj enkrat v četrtletju podrobneje preveri tveganost posameznega dolžnika in/ali izpostavljenosti ter oceni primernost ocenjene bonitete ter pričakovano plačilo pogodbenih obveznosti. Hkrati s tem se preveri tudi primernost in vrednost morebitnega zavarovanja.

V skladu s pravili za razvrščanje terjatev v skupine in oblikovanje oslabitev se vsake tri mesece oceni celotni kreditni portfelj po posameznem komitentu in predlaga morebitne spremembe potrebnega nivoja oslabitev in/ali rezervacij. Terjatve do fizičnih oseb se klasificirajo glede na število neplačanih anuitet.

Zavarovanje posojil in garancij se preverja v celotni odplačilni dobi oziroma v času veljavnosti garancije. Tekoče se pri vseh dolgoročnih posojilih in garancijah preverja kvaliteto zavarovanja in ocenjuje, ali je zavarovanje ustrezno. V primeru neustreznega zavarovanja se predlagajo morebitni ukrepi za ureditev dodatnega zavarovanja.

Služba upravljanja tveganj in sektor poslovanja s podjetji redno spremljata kreditni portfelj kot celoto in izvajata analize kreditnega portfelja. Redno ugotavljata tudi koncentracijo kreditnega portfelja.

Za ustrezno obvladovanje in spremljanje tveganja koncentracije banka aktivno upravlja kreditni portfelj banke predvsem s spremembami in prilagoditvami kreditne politike ter s prilagajanjem limitov.

Tržna tveganja

Banka v svojem poslovanju prevzema tržna tveganja, to je tveganja spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov zaradi spreminjanja tržnih cen. Tržna tveganja so posledica odprtih pozicij obrestnih, valutnih in lastniških instrumentov, ki so vsi izpostavljeni splošnim in specifičnim spremembam na trgu, kot so spremembe obrestnih mer, deviznih tečajev in cen delnic. Banka ima metodologijo ocenjevanja izpostavljenosti tržnim tveganjem in ocenjevanja pričakovanih možnih izgub, ki temelji na različnih predpostavkah in scenarijih. Uprava banke določa limite, sprejemljive izpostavljenosti tveganjem, ki se redno spremljajo.

Za tržno tveganje ima banka sprejeto politiko trgovanja, ki opredeljuje instrumente in način trgovanja.

Za operativno upravljanje tržnih tveganj je na podlagi politike trgovanja in politike upravljanja tržnih tveganj v banki odgovoren sektor zakladništva. Sektor zakladništva na podlagi prejetih poročil in analiz, izdelanih v sektorju računovodstva in podpore poslovanju in službi upravljanja tveganj ter odobrenih s strani Odbora za upravljanje z bilanco, sledi smernicam politike upravljanja tveganj.

Za ustrezno upravljanje tržnih tveganj in za skladnost poslovanja banke z minimalnimi standardi trgovanja, ki jih je predpisala Banka Slovenije, so ključna tudi organizacijska pravila, povezana z razmejenostjo pristojnosti med sektorjem zakladništva in zaledno službo v sektorju podpore poslovanju in upravljanja tveganj.

Valutno tveganje

Finančni položaj in denarni tokovi banke so izpostavljeni vplivu nestanovitnosti deviznih tečajev. Valutno tveganje banke se spremlja in upravlja na dnevni ravni. Banka izvaja dokaj konservativno politiko upravljanja valutnih tveganj, saj minimira valutno tveganje z vsakodnevnim zapiranjem odprte valutne pozicije. Limiti dopustnih izpostavljenosti po posameznih valutah so nadzorovani dnevno in potrjeni s strani uprave banke.

Banka ima za izpostavljenost valutnemu tveganju postavljeno absolutno mejo z določenim limitom za celotno devizno pozicijo, kjer se dolge in kratke pozicije v tujih valutah med seboj pobotajo. Med dolge oziroma kratke pozicije se všttevajo bilančne postavke v bruto znesku, zmanjšane za tiste oslabitve, ki bodo za banko predvidoma predstavljale izgubo, zunajbilančne postavke potencialnih obveznosti, ki jih bo banka dejansko morala plačati vključno s postavkami iz izvedenih instrumentov (predvsem terminskih pogodb). O višini limita za skupno odprto devizno pozicijo odloča uprava.

Banka ima tudi za odprto pozicijo po posameznih valutah opredeljene limite. Odprte pozicije za posamezne valute se ugotavljajo na enak način kot skupna odprta devizna pozicija. O višini limita za odprte devizne pozicije po valutah odloča uprava.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje v banki se kaže kot tveganje vpliva spremembe obrestnih mer na neto obrestne prihodke banke ter kot tveganje vpliva spremembe obrestnih mer na pošteno vrednost finančnih instrumentov s fiksno obrestno mero. Ob tem spremembe obrestnih mer vplivajo tudi na ekonomsko vrednost kapitala banke, ker se spreminja sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov iz naslova bančnih sredstev, obveznosti do virov sredstev in zunajbilančnih pozicij. Nekateri finančni instrumenti, kot npr. naložbe v kapital, niso neposredno izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Obrestno tveganje izhaja iz obrestno občutljivih sredstev, ki imajo različne zapadlosti in drugačno dinamiko spreminjanja variabilnih obrestnih mer kot obveznosti do virov sredstev. Banka spremlja in upravlja izpostavljenost obrestnim tveganjem na podlagi metodologije obrestnih razmikov in testa izjemnih situacij za različne scenarije za gibanje obrestnih mer. Teste izjemnih situacij banka izvaja za vpliv obrestnih mer za 1 odstotno točko za vpliv obrestnih mer na neto obrestne prihodke in za 2 odstotni točki za vpliv na ekonomsko vrednost kapitala, kar je v skladu s priporočili odbora za nadzor bank pri Banki za mednarodne poravnave (BIS).

Cilj upravljanja obrestnega tveganja je minimiranje nihanja neto obrestnih marž zaradi volatilnosti obrestnih mer na trgu. Izpostavljenost banke obrestnim tveganjem se spremlja in upravlja na podlagi metodologije obrestnih razmikov. Poročila vsebujejo analizo obrestne občutljivosti po posameznih časovnih pasovih, vključujejo obrestno občutljive bilančne in zunajbilančne postavke, ki se spremljajo po posameznih vrstah obrestnih mer in po časovnih pasovih glede na njihovo zapadlost oziroma datum ponovnega določanja obrestnih mer. Z namenom spremljanja občutljivosti na spremembo obrestnih mer uporablja banka tehnike, s katerimi sledi tržni vrednosti in obrestnim prihodkom (z merjenjem občutljivosti obrestnih prihodkov). Uprava banke določa limite sprejemljivih obrestnih razmikov po posameznih časovnih pasovih, ki se redno spremljajo.

V banki je vzpostavljen sistem spremljanja obrestnega tveganja za zagotavljanje ustreznega nivoja neto obrestnih prihodkov in ustreznega nivoja kapitala banke v okolju spreminjajočih se obrestnih mer. Politika banke je, da se redno spremlja in nadzira izpostavljenost banke obrestnemu tveganju ter da se razvijajo scenariji razvoja obrestnih mer in se pripravijo ukrepi za primere gibanj obrestnih mer, ki bi resno negativno vplivali na neto obrestne prihodke in na kapital banke.

Za uresničevanje usmeritev na področju upravljanja obrestnega tveganja in letnega načrta poslovanja je v banki ustanovljen odbor za upravljanje z bilanco banke (v nadaljevanju: OZUB). Naloge OZUB so predvsem:

- obravnava poročil in priprava ukrepov za obrestna tveganja,
- obravnava stanja in napovedi gibanja obrestnih mer,
- obravnava obrestnega tveganja v banki,
- predlaganje usmeritev za določanje obrestnih limitov,
- oblikovanje predlogov ukrepov za zmanjševanje izpostavljenosti tveganjem,
- oblikovanje predlogov za obrestno in tržno politiko.

Služba upravljanja tveganj mesečno pripravi analizo izpostavljenosti obrestnemu tveganju, ki jo posreduje upravi banke in OZUB, ki jo tudi obravnava. OZUB spremlja in analizira obrestno tveganje najmanj na mesečni osnovi. Hkrati pa obvešča upravo banke in predlaga ukrepe v primeru, ko izpostavljenost obrestnemu tveganju preseže oziroma se približa mejam.

Poleg izpostavljenosti po časovnih obdobjih je ključna mera izpostavljenosti obrestnemu tveganju t. i. stress test, ki pomeni vpliv vzporednega premika krivulje donosnosti na neto obrestne prihodke banke in na ekonomsko vrednost kapitala banke.

Za operativno upravljanje obrestnega tveganja je v banki odgovoren sektor zakladništva. Sektor zakladništva je odgovoren, da izpostavljenost obrestnemu tveganju ne presega limitov.

Upravljanje obrestnega tveganja temelji na sistemu limitov izpostavljenosti obrestnemu tveganju. Banka ima postavljen limit za učinek stress testa, ki se določi kot največji dovoljen znesek izgube pri vzporednem premiku krivulje donosnosti, in limite po časovnih razredih, ki so opredeljeni kot največja absolutna vrednost zneska razlike med aktivnimi in pasivnimi postavkami (bilančnimi in zunajbilančnimi), ki se jimobrestna mera spremeni v določenem obdobju oziroma zapadejo v določenem obdobju.

Tveganje iz trgovanja z lastniškimi vrednostnimi papirji trgovalnega portfelja

Tveganje iz trgovanja z lastniškimi vrednostnimi papirji trgovalnega portfelja se v banki kaže kot tveganje vpliva spremembe tržnih tečajev lastniških vrednostnih papirjev v trgovalnem portfelju na rezultat poslovanja banke.

Pri izračunu izpostavljenosti tveganju, ki izhaja iz trgovanja z lastniškimi vrednostnimi papirji trgovalnega portfelja, se uporablja ocena največje pričakovane izgube ob uporabi 99-odstotne statistične stopnje zaupanja ter 10-dnevnega naložbenega horizonta na osnovi 5-letne serije podatkov. Po stanju na dan 31.12.2009 je znašala največja izguba ob 1-odstotni stopnji tveganja 4.607 tisoč evrov (31.12.2008: 1.774 tisoč evrov).

Likvidnostno tveganje

Banka je izpostavljena dnevnim odlivom denarnih sredstev iz naslova vlog preko noči, transakcijskih računov, zapadlih vlog, črpanj posojil ter plačanih garancij. Likvidnostne situacije banke ne predstavljajo le aktivnosti za zagotavljanje ustreznih denarnih tokov, temveč tudi razpoložljivost likvidnih sredstev, s katerimi je mogoče tekoče izpolnjevati zapadle finančne obveznosti do strank. V skladu z navedenim banka izračunava in redno poroča številne likvidnostne kazalce (v povezavi s sredstvi, z obveznostmi, povezava med sredstvi in obveznostmi).

Kratkoročna neusklajenost je v okviru sprejemljivih okvirov upošteva napoved o stabilnosti vpoglednih vlog, ki kažejo stabilno rast. Sposobnost banke, da v času redno poravnava svoje tekoče obveznosti, je zagotovljena. Morebitne neusklajenosti med prilivi in odlivi banka brez težav usklajuje tudi z aktivacijo sekundarne likvidnosti, to je z uporabo instrumentov centralne banke. Uprava banke določa limite za delež dospelih naložb, ki so na voljo za pokrivanje odlivov, ter najnižji obseg možnosti izposoje na medbančnem trgu za pokrivanje odlivov tudi v primeru nepričakovanih večjih odlivov.

Upravljanje likvidnosti in program upravljanja likvidnosti banke le-ta vgrajuje v vsakokratni letni načrt poslovanja banke. V letnem načrtu poslovanja so navedene temeljne usmeritve vodenja likvidnosti banke, ki jih banka vgrajuje v aktivnosti mesečnega načrta likvidnosti banke in v dnevno operativno izvajanje likvidnosti banke. Iz načrta so razvidne tudi tehnika in postopki spremljanja in nadzora likvidnosti banke. Vse bistvene spremembe načrtovanih prilivov in odlivov sredstev in naložb banka posodobi v novi verziji načrta likvidnosti banke za tekoči mesec in za mesece do konca leta.

Sektor zakladništva v skladu z internimi predpisi dnevno spremlja finančne tokove, informira likvidnostno komisijo, ki odloča o predlagani projekciji, pripravlja možne scenarije v odvisnosti od verjetnosti predvidenih dogodkov.

Pri ocenjevanju potrebne likvidnosti banka natančno in redno spremlja:

- časovni raspored tekočih in bližajočih se denarnih tokov na strani sredstev in obveznosti do virov sredstev;
- obseg pokritja potencialnih denarnih odtokov z denarnimi pritoki v določenem obdobju z dospelimi oziroma hitro unovčljivimi sredstvi;
- obseg potencialnih denarnih odtokov, ki jih je mogoče pokriti z izposojami na medbančnem trgu;
- dostop do drugih virov sredstev na podlagi sekundarne rezerve likvidnosti;
- obseg in vzdrževanje zahtevane likvidnosti, kot jo določa regulativa.

Delovanje likvidnostne komisije je opredeljeno v posebnem internem predpisu.

Za obvladovanje likvidnostnega tveganja sektor računovodstva in podpore poslovanju dnevno izračunava razmerje med terjatvami in obveznostmi za oba razreda naložb v skladu s sklepom Banke Slovenije in dnevno poroča vodstvu banke. Sektor zakladništva vsebinsko preverja izračune količnikov likvidnosti in poroča Banki Slovenije.

Banka zagotavlja in uravnava svojo likvidnost:

- z najemom manjkajočih likvidnih sredstev na medbančnem denarnem trgu – medbančni denarni trg v Republiki Slovenije in pri tujih bankah v Evrosistemu v obliki nezavarovanih medbančnih posojil,
- z najetimi kreditnimi linijami pri drugih bankah,
- če je najetih medbančnih likvidnostnih kreditov premalo, manjkajoča sredstva pridobi od ECB preko Banke Slovenije z najemom likvidnih sredstev po instrumentariju denarne politike Evrosistema (dolgi, kratki tender),
- s črpanjem posojila za čez dan in mejnega posojila pri Banki Slovenije,
- s pospešenim zbiranjem vezanih vlog pravnih oseb pod ugodnejšimi pogoji za komitenta in
- s prodajo dolžniških vrednostnih papirjev na borzi.

Banka ima oblikovan sklad primernega finančnega premoženja (vpisana maksimalna zastavna pravica na vrednostnih papirjih, ki se nahajajo na Enotni listi primernega finančnega premoženja ECB v KDD v korist Banke Slovenije) v višini, ki petkrat presega izračunano obveznost obvezne rezerve. Hkrati banka razpolaga z zadostno količino vrednostnih papirjev, na katerih lahko vpiše maksimalno zastavno pravico in jih uvrsti v sklad primernega finančnega premoženja, ter si na ta način poveča sekundarno likvidnost (črpanje sredstev ECB po instrumentariju ECB in koriščenje posojila za čez dan in mejnega posojila), ki zadošča za obvladovanje likvidnostnih kriz.

Operativno tveganje

Operativno tveganje je tveganje izgub kot posledice:

- neprimerne ali neuspešne izvajanja notranjih procesov,
- ravnanj ljudi,
- delovanja sistemov,
- zunanjih dejavnikov.

Banka k upravljanju operativnega tveganja pristopa v prvi vrsti z učinkovitimi notranjimi kontrolami in razmejitvijo pristojnosti pri vseh postopkih, z ustreznim nadzorom vseh procesov, ustreznim varovanjem, opredeljenimi postopki v primeru izjemnih situacij ter nenazadnje z zavarovanjem določenih tveganj. Banka ima vzpostavljen sistem za spremljanje operativnega tveganja oziroma škodnih dogodkov, ki so posledica operativnega tveganja.

Upravljanje z operativnim tveganjem se postopoma implementira na vseh nivojih bančne organizacije in povečuje zavedanje glavnih vidikov operativnega tveganja kot posebne vrste tveganja, ki ga je potrebno upravljati.

Strateško tveganje

Strateško tveganje je posledica prepočasne identifikacije trendov v bančnem sektorju ali pa sprejemanje napačnih odločitev na osnovi teh trendov. To ima lahko za posledico pomembne poslovne odločitve, ki se lahko pokažejo kot neustrezne in neprimerne za doseganje dolgoročnih poslovnih ciljev banke in jih je težko ali pa celo nemogoče popraviti.

Kot del upravljanja banke je upravljanje strateškega tveganja v pristojnosti uprave banke, ki v sodelovanju z nadzornim svetom določa pozicioniranje banke z vidika tveganja in določa strateške usmeritve banke.

Strateško tveganje se ocenjuje predvsem s kvalitativnimi metodami. Zato banka stalno spremlja domač in tuje finančne trge in jim v okviru stalnega procesa spremljanja prilagaja svoje strateške usmeritve.

Uprava banke redno v okviru dolgoročnega načrtovanja poslovanja preverja ustreznost sprejete strategije poslovanja banke. To zagotavlja, da banka lahko ustrezno reagira na spremembe v okolju s prilagoditvijo svojega poslovnega modela ali svojih procesov poslovanja.

Tveganje dobičkonosnosti

Tveganje dobičkonosnosti predstavlja tveganje, da banka ne bo mogla zagotavljati ustreznega nivoja dobičkonosnosti skozi daljše obdobje, kar bi banki onemogočalo ali oteževalo njen razvoj.

Upravljanje tveganja dobičkonosnosti je sestavni del upravljanja banke in ga nadzira uprava banke. Ključni element upravljanja tveganja dobičkonosnosti je zagotavljanje ustrezne strukture bilance stanja banke, ki zagotavlja ustvarjanje ustreznega nivoja dobička v daljšem obdobju. Za izogibanje tveganju dobičkonosnosti banka redno spremlja svoje poslovanje in uprava tekoče analizira rezultate poslovanja. Banka uporablja pri vrednotenju posameznih postavk v svojih izkazih konzervativne pristope, ki zagotavljajo, da banka ustrezno vrednoti svoja sredstva in obveznosti.

Tveganje ugleda

Tveganje ugleda je tveganje neugodnih učinkov, ki so posledica poslabšanja ugleda banke pri ključnih zainteresiranih osebah. Ti učinki vključujejo izpad dohodka, izgubo, zmanjšanje števila komitentov in znižanje vrednosti delnic banke.

V storitvenih dejavnostih, kot je tudi bančništvo, kjer razlike med različnimi ponudniki niso jasno razvidne ali pa so nematerializirane, je ugled banke ter sloves poštenosti, korektnosti in dobrega upravljanja eden najpomembnejših sredstev banke. Izguba ali poslabšanje ugleda ima lahko zelo hude posledice.

Ključna točka učinkovite izgradnje in vzdrževanja ugleda banke je pospeševanje poslovne kulture, ki temelji na integriteti in etičnem poslovanju kot ključnih vrednotah ter vzpodbuja prepričanje, da mora vsaka poslovna odločitev temeljiti na temeljnih etičnih vrednotah banke.

Informacije o osebah, vključenih v razkritja

Informacije o osebah, vključenih v razkritja:

- a) firma banke, ki je dolžna izvesti razkritja
- b) opis razlik med konsolidacijo za računovodsko poročanje in konsolidacijo za potrebe nadzora na konsolidirani podlagi
- c) morebitne trenutne ali predvidene dejanske ali pravne ovire za takojšnji prenos kapitala ali poravnavo obveznosti med nadrejeno in podrejenimi družbami, z opisom oseb
- d) skupni znesek, za katerega je kapital nižji od zahtevanega minimuma v vseh podrejenih družbah, ki niso vključene v konsolidacijo in firme teh družb

Firma banke, ki je dolžna izvesti razkritja

Gorenjska banka d.d., Kranj (v nadaljevanju banka) je samostojna slovenska delniška družba, ki opravlja univerzalne bančne posle. Poglavitna funkcija banke je sprejemanje vlog pravnih in fizičnih oseb ter odobravanje kreditov iz prejetih vlog v svojem imenu in za svoj račun. Poleg tega pa banka nudi še različne druge finančne storitve.

Banka ni javna delniška družba in z delnicami ne trguje na organiziranem trgu kapitala.

Banka ni vključena v nadzor na konsolidirani podlagi znotraj EU, zato zahteve glede razkritij izpolnjuje na posamični podlagi.

Banko vodi uprava banke, katere predsednik je g. Gorazd Trček.

Poslovni naslov banke je: Gorenjska banka d.d., Kranj, Bleiweisova cesta 1, 4000 Kranj, Slovenija.

Opis razlik med konsolidacijo za računovodsko poročanje in konsolidacijo za potrebe nadzora na konsolidirani podlagi

Gorenjska banka d.d., Kranj, ni članica finančnega ali bančnega holdinga in ne pripravlja konsolidiranih računovodskih izkazov za potrebe nadzora na konsolidirani podlagi.

Skupino Gorenjske banke sestavljajo Gorenjska banka d.d., Kranj, odvisni družbi Imobilia-GBK d.o.o., Kranj, ki je v 100-odstotni lasti banke, Gorenjski glas d.o.o., Kranj, ki je v 82,05-odstotni lasti banke ter pridružena družba Skupna d.d., Ljubljana, v 26,0269-odstotni lasti banke.

Banka je v računovodsko politiko zapisala sodila, na podlagi katerih je odvisno družbo z vidika konsolidiranih računovodskih izkazov opredelila kot nepomembno. Ker družbe posamično in vse skupaj ustrezajo sodilom nepomembnosti, banka odvisnih družb ni konsolidirala oziroma ni izdelala konsolidiranih računovodskih izkazov. Naložbe v kapital pridruženih družb je obračunala po kapitalski metodi v računovodskih izkazih banke.

Morebitne trenutne ali predvidene dejanske ali pravne ovire za takojšnji prenos kapitala ali poravnavo obveznosti med nadrejeno in podrejenimi družbami, z opisom oseb

V skupini Gorenjske banke ni dejanskih ali pravnih ovir za prenos kapitala ali za poravnavo obveznosti med nadrejeno in podrejenimi družbami.

Skupni znesek, za katerega je kapital nižji od zahtevanega minimuma v vseh podrejenih družbah, ki niso vključene v konsolidacijo in firme teh družb

Vse podrejene družbe skupine Gorenjske banke, ki niso vključene v konsolidacijo po Sklepu o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani podlagi, izpolnjujejo zahtevan minimum kapitala. Skupni znesek primanjkljaja kapitala je 0. Gre za naslednje firme:

- Imobilia-GBK, promet z nepremičninami in hipotekarnimi posli, d.o.o., Kranj,
- Gorenjski glas, časopisno podjetje, d.o.o., Kranj,
- Skupna pokojninska družba, d.d., Ljubljana.

Kapital

Kapital:

- a) ključne informacije o posameznih kategorijah kapitala in lastnosti njihovih sestavin
- b) znesek temeljnega kapitala z ločenim razkritjem vseh postavk, ki sestavljajo temeljni kapital, in odbitnih postavk pri izračunu temeljnega kapitala
- c) skupni znesek dodatnega kapitala I in dodatnega kapitala II, kot se lahko upoštevata v izračunu
- d) odbitne postavke od temeljnega kapitala in dodatnega kapitala I
- e) znesek kapitala

Ključne informacije o posameznih kategorijah kapitala in lastnosti njihovih sestavin

Kapital banke se deli na tri kategorije: temeljni kapital, dodatni kapital I in dodatni kapital II. Izračuna se kot vsota teh treh kategorij, ob upoštevanju odbitnih postavk, ki se odštevajo od posameznih kategorij kapitala, ob upoštevanju razmerij med posameznimi kategorijami oziroma sestavinami kapitala in ob upoštevanju namena posameznih kategorij kapitala.

Temeljni in dodatni kapital I se lahko uporabita za izpolnjevanje kapitalskih zahtev za kreditna, operativna ter tržna tveganja, dodatni kapital II pa samo za izpolnjevanje kapitalskih zahtev za tržna tveganja, razen kapitalskih zahtev za tveganje poravnave in kreditno tveganje nasprotne stranke.

Banka izpolnjuje predpisana razmerja in omejitve med posameznimi sestavinami kapitala.

Banka v temeljnem kapitalu upošteva naslednje sestavine:

- vplačani osnovni kapital in kapitalske rezerve,
- rezerve iz dobička, v delu, za katerega se predvideva, da bo ostal še naprej sestavina kapitala in ne bo razdeljen,

ki so zmanjšane za naslednje odbitne postavke:

- lastne delnice,
- neopredmetena dolgoročna sredstva,
- razliko med izkazanimi oslabitvami finančnih sredstev oziroma rezervacijami za prevzete obveznosti po zunajbilančnih postavkah na podlagi lastne metodologije po MSRP, kot jih je sprejela EU, in zneskom ugotovljenih oslabitev oziroma rezervacij, izračunanih v skladu s Sklepom o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (to odbitno postavko je Banka Slovenije v oktobru 2008 začasno ukinila).

Banka v kapital všteva del zneska drugih rezerv iz dobička. Z razporeditvijo dobička v druge rezerve iz dobička je pokazala, da kratkoročno nima namena tega zneska namenjati za izplačilo in bo znesek drugih rezerv ostal še naprej sestavina kapitala. Del drugih rezerv je opredeljen tako, da se do nadaljnjega ne predvideva, da bo namenjen delitvi. Banka v temeljni kapital ne vključuje zadržanih dobičkov in tisti del drugih rezerv, za katerega se ne predvideva, da do nadaljnjega ne bo razdeljen.

Banka v dodatnem kapitalu I upošteva 80 % zneska pozitivnih učinkov iz presežka iz prevrednotenja v zvezi z delnicami in deleži, razpoložljivimi za prodajo in izkazanimi po pošteni vrednosti.

Banka nima dodatnega kapitala II.

Znesek temeljnega kapitala z ločenim razkritjem vseh postavk, ki sestavljajo temeljni kapital, in odbitnih postavk pri izračunu temeljnega kapitala

(v tisoč EUR)	2009	2008
Temeljni kapital		
Vplačani osnovni kapital	13.830	13.830
(-) Lastne delnice in v zavarovanje prejete lastne delnice	(24.984)	(12.369)
Kapitalske rezerve	9.371	9.349
Rezerve	249.573	214.666
(-) Neopredmetena dolgoročna sredstva	(2.831)	(2.279)
(-) Presežki iz prevrednotenja (PP) – bonitetni filtri	(3.544)	-
Skupaj temeljni kapital	241.414	223.196

Skupni znesek dodatnega kapitala I in dodatnega kapitala II, kot se lahko upoštevata v izračun

(v tisoč EUR)	2009	2008
Dodatni kapital I		
Popravek presežka iz prevrednotenja v zvezi s finančnimi sredstvi RZP - delnice in deleži	90	161
Skupaj dodatni kapital I	90	161

Banka nima dodatnega kapitala II.

Odbitne postavke od temeljnega kapitala in dodatnega kapitala I

(v tisoč EUR)	2009	2008
Odbitne postavke od temeljnega in dodatnega kapitala		
(-) Naložbe v druge kreditne ali finančne institucije, ki posamično presegajo 10 % kapitala druge kreditne ali finančne institucije	-	(13)
(-) Udeležbe v zavarovalnicah in pokojninskih družbah	(3.392)	(2.815)
(-) Presežek naložb v druge kreditne ali finančne institucije, ki posamično ne presegajo 10% kapitala druge kreditna ali finančne institucije	(19.099)	-
Skupaj odbitne postavke od temeljnega kapitala	(22.400)	(2.668)
Skupaj odbitne postavke od dodatnega kapitala I	(90)	(161)

Znesek kapitala

Konec leta 2009 je banka razpolagala s kapitalom v višini 219.014 tisoč evrov (2008: 220.529 tisoč evrov).

Banka izpolnjuje predpisana razmerja in omejitve med posameznimi kategorijami oziroma sestavinami kapitala:

1. Dodatni kapital I ne presega zneska temeljnega kapitala.
2. Vsota navadnih delnic in kapitalskih rezerv, povezanih z navadnimi delnicami, ter postavk rezerv in zadržanih dobičkov, za katere se predvideva, da bodo še naprej sestavina kapitala in ne bodo razdeljeni, zmanjšana za odbitne postavke temeljnega kapitala, je večja od vsote preostalih sestavin temeljnega kapitala.
3. Vsota vplačanega osnovnega kapitala, kapitalskih rezerv, rezerv in zadržanih dobičkov je zadostna za pokrivanje najmanj polovice zneska kapitalskih zahtev za kreditna, tržna in operativna tveganja.

Minimalne kapitalske zahteve in proces ocenjevanja potrebnega notranjega kapitala

Minimalne kapitalske zahteve in proces ocenjevanja potrebnega notranjega kapitala:

- a) povzetek pristopa k ocenjevanju notranjega kapitala, potrebnega z vidika tekočih in načrtovanih dejavnosti banke
- b) kapitalska zahteva za kreditna tveganja
- d) kapitalska zahteva za tržna tveganja
- e) kapitalska zahteva za operativno tveganje

Povzetek pristopa k ocenjevanju notranjega kapitala, potrebnega z vidika tekočih in načrtovanih dejavnosti banke

Upravljanje kapitala je stalen proces določanja in vzdrževanja zadostnega obsega in kvalitete kapitala. Banka mora zagotoviti, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom glede na obseg in vrste storitev, ki jih opravlja, ter glede na tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh storitev. Banka mora poslovati tako, da tveganja, ki jim je izpostavljena pri posameznih oziroma vseh vrstah poslov, ki jih opravlja, nikoli ne presežejo predpisanih omejitev.

Kapitalske omejitve ali zahteve so na eni strani zakonsko predpisane, na drugi strani pa interno določene s strani banke in so nad zakonsko predpisanimi. Interno določene omejitve bo banka spoštovala zaradi doseganja varnosti poslovanja v skladu z zakonskimi okviri.

Kapital predstavlja osnovo za zagotavljanje varnosti in stabilnosti poslovanja. Le na osnovi močne kapitalske baze lahko banka sklepa posle in prevzema bančna tveganja. Gorenjska banka je kapitalsko močna banka, ki svojim strankam zagotavlja zaupanje v varnost in stabilnost banke. Na drugi strani pa banka zagotavlja dovolj veliko donosnost, ki jo pričakujejo in zahtevajo delničarji banke.

Ocenjevanje ustreznega notranjega kapitala je bilo z novimi kapitalskimi predpisi uvedeno predvsem zaradi boljšega zagotavljanja ustreznega kapitala bank glede na dejanska tveganja, ki jih banke prevzemajo in so jim izpostavljene ter zagotavljanja, da bo kapital ostal ustrezen tudi v prihodnosti glede na načrte, ki jih ima banka na področju svojega poslovnega razvoja.

Pri tem je proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala opredeljen z dvema spremenljivkama. Na eni strani so tveganja, ki jim je banka izpostavljena in ki presega okvir, ki ga pokriva prvi steber kapitalskih zahtev, na drugi pa kapital, ki ga ima banka za pokrivanja tveganj in morebitnih izgub iz teh tveganj.

Tako pri ugotavljanju tveganj kot pri ocenjevanju notranjega kapitala novi kapitalski predpisi omogočajo manjšim in manj kompleksnim institucijam, da uporabijo pri procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala enostavnejše metode, ki so sorazmerne njihovi velikosti in še bolj kompleksnosti njihovega poslovanja.

Glede na dejstvo, da banka pretežno opravlja klasične bančne posle, lahko banka pristopi k procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala na osnovi manj kompleksnega pristopa.

Služba upravljanja tveganj najmanj enkrat letno v okviru priprave letnega poročila oceni ustreznost procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala in njegove razporeditve. Ponovna ocena se opravi tudi ob vsaki pomembni spremembi izpostavljenosti tveganjem.

Ocenjevanje notranjega kapitala banke

Banka v izračunu oziroma oceni notranjega kapitala banke upošteva sestavine, ki bi v primeru nepričakovanih izgub služile za pokrivanje le-teh in ki bi zagotavljele varnost za vlagatelje. Glede na svoje lastnosti predstavlja tako notranji kapital banke celoten kapital banke, to je osnovni kapital, vse rezerve, prevrednotovalni popravek kapitala ter nerazdeljeni dobički. Banka v kapital vključuje tudi podrejeni dolg ter hibridne in inovativne instrumente, če izpolnjujejo pogoje za vključitev v kapital banke v okviru prvega stebra kapitalske regulative, kot so opredeljeni v sklepu o izračunu kapitala bank in hranilnic.

Ta odločitev je utemeljena z dejstvom, da banka v svoji bilanci nima skritih izgub in ima zelo konzervativen pristop k ocenjevanju pričakovanih izgub, to je slabitev in rezervacij. Na osnovi navedenega se ugotavlja, da je tak pristop k izračunu notranjega kapitala še vedno relativno konzervativen.

Ocenjevanje potrebnega notranjega kapitala

Na osnovi ocene profila tveganja banke, ki izraža pripravljenost prevzemanja tveganja, to je apetita po tveganju, na različnih področjih poslovanja, in na osnovi dejanskega prevzemanja tveganj, ki je v Gorenjski banki relativno nizko, se ocenjuje, da so tveganja, ki jim je izpostavljena, pretežno tradicionalna bančna tveganja. Zaradi tega v banki notranji kapital pokriva znana bančna tveganja, ki so vsebovana v prvem stebru kapitalске ureditve, in tveganja, ki jih je banka identificirala v okviru priprave profila tveganosti banke. Tako so tveganja, ki jih banka obravnava v okviru procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala, naslednja:

- kreditno tveganje,
- tveganje koncentracije,
- tržno tveganje,
- obrestno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- operativno tveganje,
- strateško tveganje,
- tveganje ugleda,
- kapitalsko tveganje,
- tveganje dobičkonosnosti.

Glede na relativno visok notranji kapital glede na ta tveganja banka ocenjuje, da bi tudi v primeru izgub, ki bi bile posledica drugih tveganj, notranji kapital več kot zadoščal za pokrivanje le-teh.

Kreditno tveganje

Banka za oceno potrebnega notranjega kapitala za kreditno tveganje uporablja pristop, ki ga opredeljuje sklep o kapitalski zahtevi za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu skupaj z uporabo kreditnih zavarovanj, kot jih opredeljuje sklep o kreditnih zavarovanjih.

Banka za pokrivanje pričakovanih izgub na osnovi preteklih izkušenj in pričakovanih oblikuje oslabitve in rezervacije, kapital pa je namenjen pokrivanju nepričakovanih izgub, ki se ocenjujejo z navedeno metodologijo.

Poleg kapitalске zahteve za kreditno tveganje v smislu tveganja neplačila pa ima banka vpeljane postopke za spremljanje koncentracije kreditnega tveganja.

Tveganje koncentracije

Banka je izpostavljena tveganju zaradi koncentracije v svojem kreditnem portfelju. V okviru prvega stebra kapitalске zahteve temeljijo na razpršenem medsebojno ne zelo koreliranem portfelju, kar pa lahko v posameznih portfeljih odstopa od dejanskega stanja. Zaradi navedenega bo banka ocenila tudi kapitalsko zahtevo za tveganje koncentracije.

Za ugotavljanje in merjenje tveganja koncentracije bo banka uporabila Herfindahl-Hirschmanov indeks, ki je izračunan kot vsota kvadratov deležev posameznih izpostavljenosti do pravnih oseb in samostojnih podjetnikov.

Indeks teoretično lahko zavzame vrednosti od $1/N$ (N je število izpostavljenosti) do 1. Tveganje koncentracije je zelo nizko, če se vrednost indeksa približuje vrednosti 0. Gorenjska banka ima glede na vrednost indeksa relativno nizko koncentracijo, ki se giblje pod vrednostjo 0,02.

Glede na nizko vrednost Herfindahl-Hirschmanovega indeksa koncentracije banka ocenjuje, da za izračun potrebnega notranjega kapitala vanj ni potrebno vključiti tveganja koncentracije. Za kapitalsko pokrivanje tega tveganja banka ocenjuje, da je ustrezno pokrito s signalom za zgodnje opozarjanje, ki predstavlja "rezervo" v notranjem kapitalu.

Tržno tveganje

Banka kapitalsko zahtevo za tržna tveganja postavk trgovalne knjige izračunava z upoštevanjem metode, ki jo v okviru prvega stebra kapitalskega nadzora v sklepu o kapitalski zahtevi za tržna tveganja predpisuje Banka Slovenije.

Tovrsten pristop je ustrezen tudi zaradi relativno majhnega obsega trgovanja ter zaradi nekompleksnosti poslov v trgovalni knjigi.

Za valutno tveganje ima banka vzpostavljene zelo nizke limite, ki odprto pozicijo omejujejo na tako nizkem nivoju, da ni potrebno izračunavati potrebnega notranjega kapitala, kot tudi ni potrebno izračunavati kapitalске zahteve v okviru prvega stebra kapitalске regulative.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje kot najpomembnejše tržno tveganje je zaradi svoje pomembnosti obravnavano posebej.

Banka ugotavlja izpostavljenost obrestnemu tveganju na nivoju celotne bilance banke, to je tako za trgovalno kot bančno knjigo. Glede na to, da je obrestno tveganje za trgovalno tveganje vsebovano že v okviru tržnega tveganja, je tovrstni pristop nekoliko konzervativnejši.

Banka izračunava potreben notranji kapital na osnovi vpliva neugodnega premika celotne krivulje donosnosti za 200 bazičnih točk na ekonomsko vrednost kapitala banke.

Likvidnostno tveganje

Banka ima vpeljane postopke za stalno spremljanje tekoče in strukturne likvidnosti na dnevnem nivoju skupaj z izračunavanjem predpisanih "količnikov likvidnosti", ki jih banka stalno spremlja in tudi projicira za prihodnost ob sklepanju posameznih poslov.

V skladu s priporočili banka ne izračunava potrebnega notranjega kapitala, so pa postopki upravljanja z likvidnostjo takšni, da minimirajo likvidnostno tveganje.

Operativno tveganje

Kapitalsko zahtevo za operativna tveganja banka izračunava upošteva enostavno metodo, ki jo v okviru prvega stebra kapitalskega nadzora v sklepu o kapitalski zahtevi za operativna tveganja predpisuje Banka Slovenije.

Banka ima vpeljane tudi postopke za spremljanje in zbiranje podatkov o škodnih dogodkih, ki so posledica operativnega tveganja.

Strateško tveganje

Strateško tveganje se nanaša na negativne učinke na kapital in prihodke banke, ki bi bili posledica poslovnih odločitev, sprememb v gospodarskem okolju, napačno ali nepopolno izvajanje sprejetih odločitev ali neuspešnosti pri prilagajanju spremembam v gospodarskem okolju.

Banka strateško tveganje obvladuje s svojim celovitim pristopom k poslovanju in sistemom notranjih kontrol in poročanja. Za izračun potrebnega notranjega kapitala banka ocenjuje, da ustrezen nivo potrebnega notranjega kapitala banke temelji na bruto prihodkih banke, kot so opredeljeni v enostavnem pristopu za izračun kapitalске zahteve za operativna tveganja. Nivo potrebnega kapitala banka ocenjuje kot 5 % vseh bruto prihodkov. Poleg tega banka ocenjuje, da je to tveganje ustrezno pokrito tudi s signalom za zgodnje opozarjanje.

Tveganje ugleda

Tveganje ugleda se nanaša na tveganje negativnih učinkov, ki se lahko pojavijo kot posledica spremembe ugleda banke z obstoječega nivoja. Ugled banke je opredeljen kot položaj banke v očeh zainteresirane javnosti (investitorji/lastniki, posojilodajalci, zaposleni, komitenti itd.) glede na varnost, zanesljivost, kompetentnost in integriteto banke.

Banka tveganje ugleda obvladuje s svojim pristopom k poslovanju in celotnim sistemom notranjih kontrol. Za izračun potrebnega notranjega kapitala banka ocenjuje, da vanj ni potrebno vključiti tveganja ugleda. Za kapitalsko pokrivanje tega tveganja banka ocenjuje, da je ustrezno pokrito s signalom za zgodnje opozarjanje, ki predstavlja "rezervo" v notranjem kapitalu.

Kapitalsko tveganje

Kapitalsko tveganje izhaja iz neuravnovešene strukture kapitala banke glede na njeno naravo poslovanja in velikost ali iz možnih težav pri zagotavljanju dodatnega kapitala v primeru nujne potrebe.

Nivo kapitala v banki glede na njeno poslovanje in velikost je takšen, da banka ne potrebuje dodatnega potrebnega notranjega kapitala za pokrivanje kapitalskega tveganja. Poleg tega ima banka med sestavinami kapitala pretežno "pravi" kapital in ima še dovolj možnosti za zagotavljanje kapitala z izdajo podrejenih ali hibridnih kapitalskih instrumentov.

Tveganje dobičkonosnosti

Tveganje dobičkonosnosti je tveganje, da banka zaradi prekomerne koncentracije ali zaradi specifične strukture prihodkov ne bo mogla zagotavljati trajnega in vzdržnega nivoja dobičkonosnosti.

Banka ima glede na svoje poslovanje, ki je usmerjeno pretežno v klasične, tradicionalne bančne posle, stabilno strukturo prihodkov, kjer so ključnega pomena za dobičkonosnost banke neto obrestni prihodki. Nivo neto obrestnih prihodkov banka nadzira s stalnim spremljanjem obrestnega tveganja, ki je upošteva vpliv na neto obrestne prihodke zaradi relativno velikega obsega vpoglednih vlog in kapitala relativno majhno.

Glede na navedeno banka ocenjuje, da ne potrebuje notranjega kapitala za pokrivanje tveganja dobičkonosnosti.

Agregacija potrebnega notranjega kapitala

Glede na dejstvo, da banka pretežno opravlja klasične bančne posle in je korelacijo med tveganji praktično nemogoče ugotoviti, hkrati pa gre za različna tveganja, kjer je korelacija tako ali tako relativno majhna se zbirna (agregatna) ocena tveganj in potrebni notranji kapital zanje v banki ocenjuje s seštevanjem potrebnega notranjega kapitala za posamezna tveganja. Taka ocena je izrazito konzervativna, ker implicira popolno korelacijo med različnimi tveganji, kar je izrazito konzervativna predpostavka.

Sistem zgodnjega opozarjanja

Banka si za spremljanje ustreznega notranjega kapitala postavlja točko signala, pri kateri bo služba upravljanja tveganj natančno analizirala stanje in v sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami predlagala ukrepe, da notranji kapital banke ne bi padel pod potreben nivo. Banka si to mejo postavlja pri 85 % izkoriščenosti notranjega kapitala, to je, ko potrebni notranji kapital preseže 85 % notranjega kapitala banke.

Kapitalska zahteva za kreditna tveganja

Od 1.1.2008 banka za izračunavanje kapitalske zahteve za kreditno tveganje uporablja standardizirani pristop. Kapitalska zahteva za kreditno tveganje se izračuna v višini 8 % tveganjem prilagojenih zneskov izpostavljenosti, izračunanih v skladu z določbami 5. člena Sklepa o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice (v nadaljevanju: sklepa).

Tveganjem prilagojeni znesek izpostavljenosti banka izračuna po posameznih kategorijah izpostavljenosti, in sicer kot zmnožek vrednosti izpostavljenosti in uteži tveganja. Vrednost izpostavljenosti iz posamezne postavke sredstev je enaka njeni knjigovodski vrednosti, vrednost izpostavljenosti iz posamezne zunajbilančne postavke pa je izračunana glede na konverzijske faktorje, ki so odvisni od tveganja. Utež tveganja posamezne izpostavljenosti se določi glede na kategorijo izpostavljenosti in glede na stopnjo kreditne kvalitete.

Spodnja tabela zajema kapitalske zahteve za kreditno tveganje in kreditno tveganje nasprotne stranke po posameznih kategorijah izpostavljenosti, kot so opredeljene v 4. členu sklepa.

(v tisoč EUR)	2009	2008
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	24	29
Osebe javnega sektorja	900	952
Institucije	4.396	6.002
Podjetja	78.319	80.727
Bančništvo na drobno	7.443	6.376
Zapadle postavke	616	25
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	5.139	3.419
Ostale izpostavljenosti	5.908	1.191
Skupaj izpostavljenost	102.746	98.720

Kapitalska zahteva za tržna tveganja

Kapitalske zahteve za tržna tveganja izračunava banka za vse pozicije, ki so namenjene trgovanju. To so pozicije, ki jih banka namerava v kratkem roku prodati in/ali katerih namen je zaslužek iz dejanskih ali pričakovanih kratkoročnih sprememb med nakupno in prodajno ceno ali iz drugih sprememb cene ali obrestne mere. Uporabljene vrednosti za vsako od pozicij iz trgovalne knjige ustrezno odražajo trenutno tržno vrednost.

Kapitalska zahteva za tržna tveganja je enaka vsoti kapitalskih zahtev, ki se izračunajo za postavke trgovalne knjige, in sicer za pozicijsko tveganje, tveganje poravnave in kreditno tveganje nasprotne stranke, tveganje presejanja največjih dopustnih izpostavljenosti na podlagi trgovanja, in kapitalskih zahtev, ki se izračunajo za vse postavke (postavke bančne in trgovalne knjige), in sicer za valutno tveganje in tveganje spremembe cen blaga.

Kapitalsko zahtevo za pozicijsko tveganje (2009: 5.916 tisoč evrov, 2008: 3.229 tisoč evrov) izračunava banka za dolžniške in za lastniške finančne instrumente. Izračuna se kot vsota kapitalske zahteve za posebno in splošno pozicijsko tveganje. Posebno pozicijsko tveganje je vsota tehtanih dolgih in kratkih neto pozicij finančnih instrumentov. Uteži so različne za dolžniške in lastniške finančne instrumente in so odvisne predvsem od bonitetne ocene, zapadlosti, izdajatelja. Splošno pozicijsko tveganje izračunava banka z uporabo pristopa, ki temelji na zapadlosti.

Kapitalska zahteva za tveganje preseganja največjih dopustnih izpostavljenosti na podlagi trgovanja (2009: 2.928 tisoč evrov, 2008: 595 tisoč evrov) je deželno specifična kapitalska zahteva. Izračuna se na podlagi tistih izpostavljenosti iz postavk trgovalne knjige do posameznih oseb, za katere je treba izračunati najvišjo kapitalsko zahtevo za posebno pozicijsko tveganje ter vsota katerih je enaka znesku presežnih izpostavljenosti iz postavk trgovalne knjige. Izračuna se kot vsota kapitalskih zahtev za posebno pozicijsko tveganje, pomnoženih z ustreznim faktorjem glede na to, ali je presežna izpostavljenost obstajala manj ali več kot 10 dni, in glede na višino preseganja omejitve glede na kapital.

Banka nima neporavnanih transakcij v trgovalni knjigi, zato ne izračunava kapitalske zahteve za tveganje poravnave.

Banka v svojem portfelju nima blaga, s katerim trguje, zato ne izračunava kapitalske zahteve za tveganje spremembe cen blaga.

Ker skupna neto pozicija v tujih valutah ne presega 2 % kapitala banke, banki ni treba izračunavati kapitalske zahteve za valutno tveganje.

Kapitalska zahteva za operativno tveganje

Banka za izračunavanje kapitalske zahteve za operativno tveganje uporablja enostavni pristop. Kapitalska zahteva, izračunana po enostavnem pristopu, je enaka 15 % triletnega povprečja vsote čistih obrestnih in neobrestnih prihodkov. Na dan 31.12.2009 je znašala 11.015 tisoč evrov (2009: 10.718 tisoč evrov).

Kreditno tveganje nasprotne stranke

Kreditno tveganje nasprotne stranke (CCR):

- a) opis metodologije za določanje notranjega kapitala in limitov izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasprotne stranke
- b) opis politik zavarovanja s premoženjem
- c) opis politik obvladovanja izpostavljenosti zaradi neugodnih gibanj
- d) opis učinkov poslabšanja bonitete banke na povečanje obsega zavarovanj s premoženjem, ki ga mora zagotoviti banka
- e) informacije o bruto pozitivno poštenu vrednosti pogodb, prihodkov iz pobota, pobotanih tekočih kreditnih izpostavljenostih, zavarovanjih s premoženjem, s katerimi razpolaga banka, in neto kreditni izpostavljenosti izvedenih finančnih instrumentov
- f) opis metode izračuna vrednosti izpostavljenosti za izvedene finančne instrumente, posle začasne prodaje oz. odkupa, posoje oziroma izposoje vrednostnih papirjev ali blaga, posle kreditiranja za povečanje trgovalnega portfelja in posle z dolgim rokom poravnave
- g) nominalna vrednost kreditnih izvedenih finančnih instrumentov, ki se uporabljajo za varovanje in porazdelitev tekoče kreditne izpostavljenosti po vrstah kreditne izpostavljenosti
- h) nominalno vrednost poslov s kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti, pri čemer mora biti ločeno prikazana vrednost teh instrumentov za lastni portfelj in ločeno prikazane vrednosti teh instrumentov za stranke; navedba vrst kreditnih izvedenih finančnih instrumentov, ki je nadalje razčlenjena na kupljene in prodane

Glede na dejstvo, da Gorenjska banka d.d., Kranj pretežno opravlja klasične bančne posle in da posli z izvedenimi finančnimi instrumenti predstavljajo zanemarljiv del poslovanja banke, banka zaenkrat v skladu s 3. odstavkom 7. člena Sklepa o razkritjih s strani bank in hranilnic (Uradni list RS 135/2006) ne bo podrobno razkrivala kreditnega tveganja nasprotne stranke.

Banka kreditno tveganje nasprotne stranke izračunava za izvedene finančne instrumente na lastniške finančne instrumente in na tujo valuto (terminski nakup in prodaja za lastni portfelj) ter za opcije. Za izračun vrednosti izpostavljenosti uporablja metodo tekoče izpostavljenosti na naslednji način:

- a) izračunajo se nadomestitveni stroški za pogodbe s pozitivno vrednostjo, tako da se vse pogodbe prevrednotijo z uporabo tekočih cen na trenutne tržne vrednosti; za pogodbe z negativno vrednostjo je trenutna izpostavljenost enaka nič;
- b) izračuna se potencialna bodoča kreditna izpostavljenost za preostali čas do zapadlosti pogodbe, tako da se nominalne vrednosti ali vrednosti osnovnih finančnih instrumentov pomnožijo z ustreznimi konverzijskimi faktorji glede na preostalo zapadlost (6 % do enega leta, 8 % od enega do pet let in 10 % nad pet let);
- c) vrednost izpostavljenosti je vsota nadomestitvenih stroškov in potencialne bodoče kreditne izpostavljenosti.

31.12.2009 je vrednost izpostavljenosti izvedenih finančnih instrumentov znašala 6.689 tisoč evrov (2008: 4.957 tisoč evrov). Banka pri poslovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti ni imela dogovorov o zavarovanju s premoženjem, niti pogodb o poboju. Kapitalska zahteva je znašala 527 tisoč evrov (2008: 300 tisoč evrov).

Kreditno tveganje in tveganje z zmanjšanja vrednosti odkupljenih denarnih terjatev

Kreditno tveganje in tveganje zmanjšanja vrednosti odkupljenih denarnih terjatev:

- a) opredelitev zapadlih in oslabljenih postavk za računovodske namene
- b) opis metodologije prevrednotenja postavk in rezervacij
- c) skupni znesek izpostavljenosti, zmanjšan za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj, ter povprečni znesek izpostavljenosti v poročevalskem obdobju, razčlenjen po vseh kategorijah izpostavljenosti
- d) porazdelitev izpostavljenosti po pomembnih geografskih področjih, razčlenjenih na pomembne kategorije izpostavljenosti, po potrebi tudi dodatne podrobnosti
- e) porazdelitev izpostavljenosti glede na gospodarsko panogo ali vrsto komitentov, razčlenjenih na kategorije izpostavljenosti, po potrebi pa tudi dodatne podrobnosti
- f) razčlenitev vseh kategorij izpostavljenosti po preostali zapadlosti do enega leta in nad enim letom, po potrebi tudi dodatne podrobnosti
- g) za pomembne gospodarske panoge ali vrste komitentov po stanju konec leta razkriti naslednje postavke:
 - znesek zapadlih izpostavljenosti in v okviru tega znesek oslabljenih izpostavljenosti
 - znesek prevrednotenja in rezervacij
 - znesek ukinjenih prevrednotenj in rezervacij
- h) znesek oslabljenih izpostavljenosti in znesek zapadlih izpostavljenosti, razčlenjen glede na pomembna geografska območja, in znesek oslabitvev in rezervacij v zvezi z vsakim geografskim območjem
- i) prikaz sprememb prevrednotenj in prikaz sprememb rezervacij, pri čemer morata oba prikaza obsegati:
 - opis prevrednotenj in rezervacij po vrstah sredstev
 - stanje prevrednotenj in rezervacij na začetku poročevalskega obdobja
 - znesek povečanja v poročevalskem obdobju
 - znesek zmanjšanja v poročevalskem obdobju
 - stanje prevrednotenj in rezervacij na koncu poročevalskega obdobja

Opredelitev zapadlih in oslavljenih postavk za računovodske namene

Banka kot zapadle postavke obravnava vse postavke in izpostavljenosti, pri katerih nasprotna stranka - komitent svojih pogodbenih obveznosti ni poravnal pravočasno in v pogodbeno dogovorjenem obsegu ter v skladu z dogovorjenimi pogoji.

Oslabljene postavke za računovodske namene so vse postavke, za katere je banka oblikovala slabitve, pri čemer, kot je navedeno v nadaljevanju, banka ločeno obravnava posamično oslabljene postavke ter skupinsko oslabljene postavke.

Opis metodologije prevrednotenja postavk in rezervacij

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti

Na vsak dan bilance stanja banka oceni, ali obstaja nepristranski dokaz o oslavitvi finančnega sredstva oziroma skupine finančnih sredstev. Finančno sredstvo oziroma skupina finančnih sredstev je oslabljena in izgube nastanejo, če obstaja nepristranski dokaz o oslavitvi kot posledica enega ali več dogodkov, ki so nastali po začetnem pripoznanju sredstva in imajo vpliv na prihodnje denarne tokove.

Banka med drugim uporablja naslednja merila za ugotavljanje nepristranskih dokazov o oslavitvah finančnih sredstev:

- zamude pri poravnavanju pogodbenih obveznosti za plačilo glavnice in obresti,
- finančne težave dolžnika,
- neupoštevanje pogodbenih zavez oziroma nespoštovanje pogodbenih pogojev,
- začetek stečajnega postopka ali prisilne poravnave,
- poslabšanje dolžnikovega konkurenčnega položaja.

Obdobje od nastanka izgube do njene identifikacije banka ocenjuje glede na posamezne primere. V splošnem banka uporablja obdobje 12 mesecev, izjemoma pa lahko tudi daljša obdobja.

Banka najprej oceni, ali obstajajo nepristranski dokazi o oslavitvi pri posamično pomembnih finančnih sredstvih, to je tistih, ki predstavljajo izpostavljenosti do komitentov, ki so večje od 650 tisoč evrov.

Če banka ugotovi, da ni prisotnih znakov oslavitve pri posamično pomembnem finančnem sredstvu, ga vključi v skupino sorodnih finančnih sredstev in preveri, ali so znaki oslavitve prisotni v skupini. Sredstva, ki so bila posamično ocenjena in pri katerih se ugotovi prisotnost znakov oslavitve, se ne vključijo v skupinsko preverjanje oslavitve.

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je prišlo do izgube pri posojilih ali finančnih sredstvih v posesti do zapadlosti, se znesek oslavitve izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in njegovo sedanjo vrednostjo prihodnjih denarnih tokov, ugotovljeno na osnovi izvirne efektivne obrestne mere. Knjigovodska vrednost sredstva se zmanjša z uporabo konta popravka vrednosti in se prikaže kot izguba v izkazu poslovnega izida.

Izračun sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih tokov v primeru zavarovanih finančnih sredstev odraža sedanjo vrednost čistih denarnih tokov iz naslova prodaje prejetega zavarovanja ne glede na to, ali je unovčitev zavarovanja verjetna.

Za potrebe skupinskega ocenjevanja oslavitve se finančna sredstva razvrstijo v skupine od A do E, upoštevaje sorodne značilnosti glede kreditnega tveganja, med njimi zlasti oceno finančnega položaja posameznega dolžnika, njegove zmožnosti zagotovitve zadostnega denarnega pritoka za redno izpolnjevanje obveznosti do banke v prihodnosti, vrste in obsega zavarovanja finančnega sredstva oziroma prevzete obveznosti po zunajbilančnih postavkah do posameznega dolžnika in izpolnjevanja dolžnikovih obveznosti do banke v preteklih obdobjih.

Potrebne oslavitve se za skupino finančnih sredstev ocenijo na osnovi izkušenj glede preteklih izgub pri sredstvih s podobnimi značilnostmi glede kreditnega tveganja. Banka redno preverja ustreznost uporabljene metodologije in ocen, uporabljenih za določanje prihodnjih denarnih tokov.

Metodologija temelji na matrikah prehodov med skupinami (A do E) za obdobje 9 let. Kot izguba je upoštevan prehod posameznega komitenta v skupino E. Višina potrebnih oslavitvev je ocenjena glede na verjetnost prehoda komitenta iz posamezne skupine od A do D v skupino E v obdobju 5 let. Za izračun ocenjene izgube ob prehodu v skupino E je verjetnost prehoda v skupino E pomnožena z deležem izgube, ki ga je banka utrpela pri terjatvah, razvrščenih v skupino E v preteklosti.

Če se kasneje znesek izgube zmanjša kot posledica dogodka, ki je nastopil po oslavitvi, se odprava oslavitve izvede z zmanjšanjem konta popravka vrednosti.

Ko posojilo postane neizterljivo, se ga odpiše z uporabo predhodno oblikovanega popravka vrednosti. Neizterljive terjatve se odpišejo po izčrpanju vseh možnosti za izterjavo in ko je znesek izgube določen. V primeru kasnejšega poplčila odpisane terjatve se prikaže prihodek v izkazu poslovnega izida.

Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti

Banka vsako poročevalsko obdobje oceni, ali so prisotni znaki, ki označujejo oslavitve finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo. Pomembno in dolgotrajno zmanjšanje poštene vrednosti lastniškega instrumenta pod njegovo nabavno vrednost lahko predstavlja nepristranski dokaz o oslavitvi. V primeru obstoja nepristranskega dokaza o oslavitvi finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo, se nabrana izguba, pripoznana v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida. Odprava oslavitve v primeru lastniškega instrumenta se ne izvede preko izkaza poslovnega izida, temveč se kasnejše povečanje poštene vrednosti prikaže neposredno v kapitalu. Če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega instrumenta poveča in je povečanje moč nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju izgube, se odprava oslavitve izvede preko izkaza poslovnega izida.

Rezervacije za obveznosti in stroške

Rezervacije za obveznosti in stroške se pripoznajo, če ima banka zaradi preteklega dogodka sedanjo obvezo (pravno ali posredno) in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, ter je znesek obveze mogoče zanesljivo izmeriti.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade se pripoznavajo skupinsko. Rezervacije se pri porabljanju zmanjšujejo neposredno za nastale obveznosti v zvezi s stroški oziroma z odhodki, za katere so bile oblikovane. Zato se pri porabljanju rezervacij stroški ali odhodki ne pojavljajo več v izkazu poslovnega izida. Pri zmanjševanju rezervacij zaradi njihovega porabljanja ali odpravljanja se uporablja metoda fifo, na podlagi katere se najprej zmanjšajo oblikovane rezervacije starejšega datuma.

Druge rezervacije so namenjene za opcije, skladno z Dogovorom o repo pogodbah (ki predvideva skupno prodajo vrednostnih papirjev, pridobljenih v povezavi z repo pogodbami) in v povezavi z mednarodnim računovodskim standardom 37. Rezervacije so bile oblikovane v višini razlike med tržno vrednostjo in kupnino za delnice, povečani za stroške financiranja.

Ostale druge rezervacije so namenjene predvsem vračilu premij po Nacionalni stanovanjsko varčevalni shemi, izplačanih varčevalcem, ki ne bodo namensko koristili zbranih sredstev. Nacionalna stanovanjska shema vključuje določilo, v skladu s katerim morajo banke Stanovanjskemu skladu RS povrniti premije, vplačane s strani Stanovanjskega sklada RS v korist varčevalcev, če varčevalci ne izkoristijo možnosti najema ugodnejšega kredita. Zaradi dejstva, da stanovanjska shema pri kreditiranju ne dosega obsega, ki ga je predvidel zakonodajalec, bodo banke, vključene v shemo, morale precejšen delež prejetih premij vrniti Stanovanjskemu skladu RS. Zaradi navedenega banka glede na pretekle podatke o deležu varčevalcev, ki niso izkoristili možnosti najema kredita, ocenjuje potreben obseg vrnjenih premij in zanje oblikuje rezervacije.

Skupni znesek izpostavljenosti, zmanjšan za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj, ter povprečni znesek izpostavljenosti v poročevalskem obdobju, razčlenjen po vseh kategorijah izpostavljenosti

Spodnja tabela zajema vrednost izpostavljenosti, zmanjšano za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj in povprečni znesek teh izpostavljenosti v letu, razčlenjen po kategorijah izpostavljenosti. Povprečni znesek izpostavljenosti je izračunan kot aritmetično povprečje četrletnih podatkov.

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Neto vrednost izpostavljenosti (31.12.2009)	Neto vrednost izpostavljenosti (povprečje 2009)
Enote centralne ravni države ali centralne banke	383.899	381.217
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.343	1.314
Osebe javnega sektorja	22.528	27.252
Institucije	105.720	114.633
Podjetja	1.119.376	1.116.323
Bančništvo na drobno	194.642	184.036
Zapadle postavke	7.478	5.670
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	43.740	35.348
Ostale izpostavljenosti	93.861	69.440
Skupaj izpostavljenost	1.972.589	1.935.232
Od tega:		
- iz bilančnih postavk sredstev	1.844.814	1.813.985
- iz zunajbilančnih postavk	121.086	115.187
- iz izvedenih finančnih instrumentov	6.689	6.061

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Neto vrednost izpostavljenosti (31.12.2008)	Neto vrednost izpostavljenosti (povprečje 2008)
Enote centralne ravni države ali centralne banke	367.038	399.776
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.513	880
Osebe javnega sektorja	23.818	24.361
Institucije	122.919	97.484
Podjetja	1.113.451	1.101.208
Bančništvo na drobno	176.812	171.406
Zapadle postavke	280	231
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	29.094	20.414
Ostale izpostavljenosti	37.353	41.413
Skupaj izpostavljenost	1.872.278	1.857.173
Od tega:		
- iz bilančnih postavk sredstev	1.749.153	1.743.790
- iz zunajbilančnih postavk	118.168	110.488
- iz izvedenih finančnih instrumentov	4.957	2.894

Porazdelitev izpostavljenosti po pomembnih geografskih področjih, razčlenjenih na pomembne kategorije izpostavljenosti, po potrebi tudi dodatne podrobnosti

Spodnja tabela zajema vrednost izpostavljenosti, zmanjšano za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj na dan 31.12.2008, glede na geografska področja, razčlenjeno po kategorijah izpostavljenosti.

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Slovenija	Druge države Evropske unije	Druge države	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	250.861	133.038	-	383.899
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.343	-	-	1.343
Osebe javnega sektorja	22.528	-	-	22.528
Institucije	84.887	20.358	475	105.720
Podjetja	977.407	35.240	106.729	1.119.376
Bančništvo na drobno	194.229	148	266	194.642
Zapadle postavke	7.478	-	-	7.478
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	39.541	4.200	-	43.740
Ostale izpostavljenosti	93.861	-	-	93.861
Skupaj izpostavljenost	1.672.136	192.983	107.470	1.972.589

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Slovenija	Druge države Evropske unije	Druge države	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	245.715	121.322	-	367.038
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.513	-	-	1.513
Osebe javnega sektorja	23.818	-	-	23.818
Institucije	95.746	26.013	1.159	122.919
Podjetja	980.941	14.041	118.470	1.113.451
Bančništvo na drobno	176.002	557	253	176.812
Zapadle postavke	280	-	-	280
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	29.082	12	-	29.094
Ostale izpostavljenosti	37.353	-	-	37.353
Skupaj izpostavljenost	1.590.450	161.945	119.883	1.872.278

Porazdelitev izpostavljenosti glede na gospodarsko panogo ali vrsto komitentov, razčlenjenih na kategorije izpostavljenosti, po potrebi pa tudi dodatne podrobnosti

Spodnja tabela zajema vrednost izpostavljenosti, zmanjšano za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj, glede na vrsto komitentov, razčlenjeno po kategorijah izpostavljenosti.

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Pravne osebe	Prebivalstvo	Banke	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	383.899	-	-	383.899
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.343	-	-	1.343
Osebe javnega sektorja	22.528	-	-	22.528
Institucije	0	-	105.720	105.720
Podjetja	1.119.376	-	-	1.119.376
Bančništvo na drobno	27.107	167.176	359	194.642
Zapadle postavke	7.478	-	-	7.478
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	43.736	-	4	43.740
Ostale izpostavljenosti	41.148	7.084	45.630	93.861
Skupaj izpostavljenost	1.646.617	174.260	151.712	1.972.589

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Pravne osebe	Prebivalstvo	Banke	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	367.038	-	-	367.038
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	1.513	-	-	1.513
Osebe javnega sektorja	23.818	-	-	23.818
Institucije	0	-	122.919	122.919
Podjetja	1.113.451	-	-	1.113.451
Bančništvo na drobno	16.876	159.157	779	176.812
Zapadle postavke	280	-	-	280
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	29.090	-	4	29.094
Ostale izpostavljenosti	24.978	5.769	6.606	37.353
Skupaj izpostavljenost	1.577.044	164.926	130.308	1.872.278

Razčlenitev vseh kategorij izpostavljenosti po preostali zapadlosti do enega leta in nad enim letom, po potrebi tudi dodatne podrobnosti

Spodnja tabela zajema vrednost izpostavljenosti, zmanjšano za oslabitve oziroma rezervacije, brez upoštevanja učinkov kreditnih zavarovanj po preostali zapadlosti, razčlenjeno po kategorijah izpostavljenosti.

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Do enega leta	Nad enim letom	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	-	383.899	383.899
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	927	416	1.343
Osebe javnega sektorja	32	22.496	22.528
Institucije	32.816	72.903	105.720
Podjetja	675.769	443.607	1.119.376
Bančništvo na drobno	42.000	152.642	194.642
Zapadle postavke	6.882	596	7.478
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	39.612	4.128	43.740
Ostale izpostavljenosti	1	93.860	93.861
Skupaj izpostavljenost	798.040	1.174.549	1.972.589

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Do enega leta	Nad enim letom	Skupaj
Enote centralne ravni države ali centralne banke	-	367.038	367.038
Enote regionalne ali lokalne ravni držav	997	516	1.513
Osebe javnega sektorja	24	23.794	23.818
Institucije	47.235	75.683	122.919
Podjetja	730.306	383.145	1.113.451
Bančništvo na drobno	39.010	137.802	176.812
Zapadle postavke	119	161	280
Regulatorno zelo tvegane izpostavljenosti	9.342	19.752	29.094
Ostale izpostavljenosti	993	36.361	37.353
Skupaj izpostavljenost	828.026	1.044.252	1.872.278

Znesek zapadlih izpostavljenosti in v okviru tega znesek oslabljenih izpostavljenosti, znesek popravkov vrednosti zaradi oslabitvev in rezervacij, znesek neto ukinjenih/oblikovanih popravkov vrednosti zaradi oslabitvev in rezervacij v obdobju - za pomembne vrste komitentov

Spodnja tabela povzema podatke glede zapadlih izpostavljenosti po posameznih vrstah komitentov.

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Kreditni prebivalstvu			Kreditni pravnim osebam in samost. podjetnikom		Skupaj
	Okvirni krediti	Stanovanjski krediti	Potrošniški in drugi krediti	Kreditni velikim družbam	Kreditni MSD	
Zapadle izpostavljenosti	393	34	1.607	16.756	16.575	35.365
Oslabljene zapadle izpostavljenosti	393	34	1.607	16.756	16.575	35.365
Popravki vrednosti	(392)	(4)	(1.461)	(8.324)	(11.276)	(21.457)

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Kreditni prebivalstvu			Kreditni pravnim osebam in samost. podjetnikom		Skupaj
	Okvirni krediti	Stanovanjski krediti	Potrošniški in drugi krediti	Kreditni velikim družbam	Kreditni MSD	
Zapadle izpostavljenosti	410	22	1.709	973	822	3.936
Oslabljene zapadle izpostavljenosti	410	22	1.709	973	822	3.936
Popravki vrednosti	(410)	(2)	(1.562)	(359)	(534)	(2.867)

Spodnja tabela povzema znesek neto ukinjenih/oblikovanih popravkov vrednosti zaradi oslabitvev in rezervacij za zapadle izpostavljenosti po posameznih vrstah komitentov.

(v tisoč EUR)	Kreditni prebivalstvu			Kreditni pravnim osebam in samost. podjetnikom		Skupaj
	Okvirni krediti	Stanovanjski krediti	Potrošniški in drugi krediti	Kreditni velikim družbam	Kreditni MSD	
Popravki vrednosti 1.1.2008	422	-	1.570	-	578	2.569
Neto ukinjeni / oblikovani popravki vrednosti	(12)	2	(8)	359	(44)	298
Popravki vrednosti 31.12.2008	410	2	1.562	359	534	2.867
Prevrednotenje 1.1.2009	410	2	1.562	359	534	2.867
Neto ukinjeni / oblikovani popravki vrednosti	(18)	2	(101)	7.965	10.742	18.590
Prevrednotenje 31.12.2009	392	4	1.461	8.324	11.276	21.457

Znesek zapadlih izpostavljenosti in okviru tega znesek oslabljenih izpostavljenosti, razčlenjen glede na pomembna geografska območja, in znesek oslabitev in rezervacij v zvezi z vsakim geografskim območjem

Zapadle in oslABLJENE izpostavljenosti so se v letu 2008 nanašale na izpostavljenosti na območju Slovenije, v letu 2009 pa se je 62 tisoč evrov zapadlih oslABLJENIH izpostavljenosti in 7 tisoč evrov oslabitev nanašalo na območje Srbije, vse ostalo pa na območje Slovenije.

Prikaz sprememb popravkov vrednosti zaradi oslabitev in prikaz sprememb rezervacij

Spodnja tabela zajema prikaz sprememb popravkov vrednosti in rezervacij v letih 2008 in 2009. Podatki so v tisoč EUR.

Oslabitev kreditov prebivalstvu

	Okvirni krediti	Potrošniški in drugi krediti	Stanovanjski krediti	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008	2.771	2.377	316	5.464
Oslabitev	2.313	611	443	3.367
Odprava oslabitve	(4.518)	(589)	(480)	(5.587)
Izbris	-	(20)	-	(20)
Stanje 31. decembra 2008	566	2.379	279	3.224
Oslabitev	352	702	495	1.549
Odprava oslabitve	(361)	(614)	(404)	(1.379)
Stanje 31. decembra 2009	557	2.467	370	3.394

Oslabitev kreditov pravnim osebam in samostojnim podjetnikom

	Kreditni velikim družbam	Kreditni MSD	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008	54.477	22.508	76.985
Oslabitev	26.206	14.824	41.029
Odprava oslabitve	(31.024)	(13.224)	(44.248)
Stanje 31. decembra 2008	49.659	24.108	73.767
Oslabitev	32.080	15.584	47.664
Odprava oslabitve	(23.451)	(8.787)	(32.238)
Stanje 31. decembra 2009	58.288	30.905	89.193

Oslabitev drugih sredstev

Stanje 1. januarja 2008	177
Oslabitev	113
Odprava oslabitve	(101)
Stanje 31. decembra 2008	189
Oslabitev	168
Odprava oslabitve	(54)
Stanje 31. decembra 2009	303

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Stanje 1. januarja 2008	1.041
Koriščenje rezervacij	(4)
Oblikovanje rezervacij	62
Stanje 31. decembra 2008	1.100
Koriščenje rezervacij	(147)
Oblikovanje rezervacij	9
Stanje 31. decembra 2009	962

Rezervacije za zunajbilančne obveznosti

Stanje 1. januarja 2008	2.606
Oblikovanje rezervacij	3.391
Ukinitev rezervacij	(3.247)
Stanje 31. decembra 2008	2.749
Oblikovanje rezervacij	3.502
Ukinitev rezervacij	(3.014)
Stanje 31. decembra 2009	3.238

Druge rezervacije

Stanje 1. januarja 2008	846
Poraba rezervacij	(59)
Stanje 31. decembra 2008	787
Oblikovanje rezervacij	4.623
Poraba rezervacij	(67)
Stanje 31. decembra 2009	5.343

Dodatna razkritja banke, ki uporablja standardiziran pristop

Dodatna razkritja banke, ki uporablja standardiziran pristop:

- a) firme imenovanih zunanjih bonitetnih institucij (ECAI)
- b) navedba ECAI, katerih bonitetne ocene so uporabljene pri posamezni kategoriji izpostavljenosti
- c) splošni opis procesa določanja uteži tveganja posameznim izpostavljenostim na podlagi razpoložljivih bonitetnih ocen dolžnika in njegovih finančnih instrumentov
- d) navedba vzporeditve bonitetnih ocen posamezne imenovane ECAI s stopnjo kreditne kvalitete iz sklepa o standardiziranem pristopu, če gre za vzporeditev, ki je Banka Slovenije javno ne objavlja
- e) vrednosti izpostavljenosti in vrednosti izpostavljenosti z upoštevanjem učinkov kreditnih zavarovanj, razčlenjenih po stopnjah kreditne kvalitete v skladu s sklepom o standardiziranem pristopu in sklepom o kreditnih zavarovanjih, in vrednost odbitnih postavk kapitala

Firme imenovanih zunanjih bonitetnih institucij (ECAI)

Za določanje uteži tveganja za izračun kapitalske zahteve za kreditno tveganje v skladu z določbami Sklepa o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07) je banka imenovala naslednje zunanje bonitetne institucije, ki so s strani Banke Slovenije ocenjene kot primerne:

- Fitch Ratings,
- Moody's Investors Service.

Za vzporeditev ocen s stopnjami kreditne kvalitete se uporablja vzporeditev, objavljena na spletnih straneh Banke Slovenije.

Navedba ECAI, katerih bonitetne ocene so uporabljene pri posamezni kategoriji izpostavljenosti

Bonitetne ocene imenovanih zunanjih bonitetnih institucij Fitch Ratings in Moody's Investors Service se uporabljajo za vsako izmed naslednjih kategorij izpostavljenosti:

- izpostavljenosti do enot centralne ravni države in do centralnih bank,
- izpostavljenosti do enot regionalne ali lokalne ravni držav,
- izpostavljenosti do oseb javnega sektorja,
- izpostavljenosti do multilateralnih razvojnih bank,
- izpostavljenost do institucij,
- izpostavljenost do podjetij.

Pri izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu na dan 31.12.2008 in na dan 31.12.2009 je banka uporabila bonitetne ocene Fitch Ratings in Moody's Investors Service le pri izpostavljenosti do institucij.

Splošni opis procesa določanja uteži tveganja posameznim izpostavljenostim na podlagi razpoložljivih bonitetnih ocen dolžnika in njegovih finančnih instrumentov

Banka pri določanju uteži tveganja na podlagi razpoložljivih bonitetnih ocen dolžnika in njegovih finančnih instrumentov postopa skladno z določbami Sklepa o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice. Za vse razpoložljive bonitetne ocene uporablja uteži tveganja, kot so navedene v omenjenem sklepu.

Navedba vzporeditve bonitetnih ocen posamezne imenovane ECAI s stopnjo kreditne kvalitete iz sklepa o standardiziranem pristopu, če gre za vzporeditev, ki je Banka Slovenije javno ne objavlja

Banka ne uporablja vzporeditev bonitetnih ocen posamezne imenovane ECAI s stopnjo kreditne kvalitete iz sklepa o standardiziranem pristopu, ki jih Banka Slovenije javno ne objavlja.

Vrednosti izpostavljenosti in vrednosti izpostavljenosti z upoštevanjem učinkov kreditnih zavarovanj, razčlenjenih po stopnjah kreditne kvalitete v skladu s sklepom o standardiziranem pristopu in sklepom o kreditnih zavarovanjih, in vrednost odbitnih postavk kapitala

Banka vzporeja ocene zunanjih bonitetnih institucij s stopnjami kreditne kvalitete od 1 do 6. Konec leta 2009 je upoštevala bonitetne ocene imenovanih zunanjih bonitetnih institucij pri terjatvah v treh kategorijah izpostavljenosti (2008: dveh kategorijah izpostavljenosti).

Skladno s 7. členom Sklepa o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice (v nadaljevanju: sklep) se izpostavljenostim do enot centralne ravni države ali centralne banke, ki so denominirane in financirane v njeni domači valuti, dodeli utež tveganja 0 %, čeprav jim je skladno s 6. členom sklepa glede na razpoložljivo dolgoročno bonitetno oceno imenovane ECAI, vzporejeno s stopnjami kreditne kvalitete, dodeljena višja utež.

Spodnja tabela povzema vrednost izpostavljenosti, razčlenjenih po stopnjah kreditne kvalitete (KK).

Na dan 31. 12. 2009

(v tisoč EUR)	Neto vrednost izpostavljenosti				Vrednost izpostavljenosti po upoštevanju kreditnih zavarovanj			
	KK 1	KK 2	KK 3	KK 4	KK 1	KK 2	KK 3	KK 4
Podjetja	-	3.455	-	-	-	3.455	-	-
Institucije	18.993	5.064	8.816	3.501	18.993	5.064	8.816	3.501
Skupaj izpostavljenost	18.993	8.519	8.816	3.501	18.993	8.519	8.816	3.501
Od tega:								
- iz bilančnih postavk sredstev	18.993	7.180	8.732	3.501	18.993	7.180	8.732	3.501
- iz zunajbilančnih postavk	-	-	84	-	-	-	84	-
- iz izvedenih finančnih instrumentov	-	1.339	-	-	-	1.339	-	-

Na dan 31. 12. 2008

(v tisoč EUR)	Neto vrednost izpostavljenosti			Vrednost izpostavljenosti po upoštevanju kreditnih zavarovanj		
	KK 1	KK 2	KK 3	KK 1	KK 2	KK 3
Enote centralne ravni države ali centralne banke	-	32.980	-	-	32.980	-
Institucije	17.133	21.178	7.939	17.133	21.178	7.939
Skupaj izpostavljenost	17.133	54.158	7.939	17.133	54.158	7.939
Od tega:						
- iz bilančnih postavk sredstev	17.133	54.071	7.939	17.133	54.071	7.939
- iz izvedenih finančnih instrumentov	-	87	-	-	87	-

Banka je kapital zmanjšala za naslednje odbitne postavke:

(v tisoč EUR)	31.12.2009	31.12.2008
Lastne delnice	24.984	12.369
Neopredmetena dolgoročna sredstva	2.831	2.279
Presežek naložb v druge kreditne ali finančne institucije, ki posamično ne presegajo 10% kapitala druge kreditna ali finančne institucije	19.099	-
Presežki iz prevrednotenja (PP) – bonitetni filtri	3.544	-
Udeležba v pokojninski družbi	3.392	2.815
Naložbe v druge kreditne ali finančne institucije, ki posamično presegajo 10 % kapitala druge kreditne ali finančne institucije	-	13
Odbitne postavke od kapitala	53.850	17.476

Razčlenitev kapitalske zahteve za tržna tveganja

Razčlenitev kapitalske zahteve za tržna tveganja:

- a) znesek kapitalske zahteve za tržna tveganja po posameznih vrstah tveganja

Znesek kapitalske zahteve za tržna tveganja po posameznih vrstah tveganja

Spodnja tabela zajema kapitalsko zahtevo za pozicijsko tveganje.

(v tisoč EUR)	2009	2008
Kapitalska zahteva za pozicijsko tveganje dolžniških finančnih instrumentov		
- splošno	665	778
- posebno	996	848
Kapitalska zahteva za pozicijsko tveganje lastniških finančnih instrumentov		
- splošno	2.836	1.069
- posebno	1.418	534
Skupaj kapitalska zahteva za pozicijsko tveganje	5.916	3.229

Banka v svojem portfelju nima blaga, s katerim trguje, zato ne izračunava kapitalske zahteve za tveganje spremembe cen blaga.

Ker skupna neto pozicija v tujih valutah ne presega 2 % kapitala banke, banki ni treba izračunavati kapitalske zahteve za valutno tveganje.

Operativno tveganje

Operativno tveganje:

- a) informacija o pristopu, ki ga uporablja banka za izračun kapitalske zahteve za operativno tveganje
- b) spremljanje škodnih dogodkov

Informacija o pristopu, ki ga uporablja banka za izračun kapitalske zahteve za operativno tveganje

Novi kapitalski sporazum in predpisi Evropske centralne banke dovoljujejo, da banke izberejo enega izmed treh načinov izračuna kapitalskih zahtev za operativno tveganje: enostavni, standardizirani in napredni pristop. Glede na velikost, organiziranost in širino poslovanja je banka izbrala enostavni pristop.

Kapitalska zahteva, izračunana po enostavnem pristopu, je enaka 15 % triletnega povprečja vsote čistih obrestnih in neobrestnih prihodkov. Na dan 31.12.2009 je znašala 11.015 tisoč evrov (2008: 10.718 tisoč evrov).

Namen banke pa ni samo zagotavljanje minimalne kapitalske zahteve, kot jo zahteva enostavni model, temveč tudi bolj sistematično upravljanje z operativnim tveganjem. To pomeni vzpostavitev okvira za upravljanje z operativnim tveganjem, beleženjem podatkov o škodnih dogodkih in zagotovitev resursov za izvajanje procesov identifikacije, ocenjevanja, zmanjševanja in poročanja o operativnem tveganju.

Spremljanje škodnih dogodkov

Banka ima vzpostavljen sistem za spremljanje operativnega tveganja oziroma škodnih dogodkov, ki so posledica operativnega tveganja.

Upravljanje z operativnim tveganjem se postopoma implementira na vseh nivojih bančne organizacije in povečuje zavedanje glavnih vidikov operativnega tveganja kot posebne vrste tveganja, ki ga je potrebno upravljati.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki niso vključeni v trgovalno knjigo

Naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki niso vključeni v trgovalno knjigo:

- a) informacija glede namena naložb, vključno z odnosom do kapitalskih dobičkov in strateških razlogov, uporabljene računovodske tehnike in metode vrednotenja ter morebitne spremembe računovodskih usmeritev
- b) knjigovodska vrednost naložb, poštena vrednost naložb in, za vrednostne papirje, s katerimi se trguje na borzi, primerjava s tržno ceno, če se slednja bistveno razlikuje od poštene vrednosti
- c) vrste, narava in zneski izpostavljenosti iz naslova vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na borzi, izpostavljenosti iz naslova naložb v kapital nejavnih družb, če so dovolj razpršene, in drugih izpostavljenosti
- d) kumulativno realizirani dobički in izgube iz prodaj naložb v lastniške vrednostne papirje v poročevalskem obdobju
- e) skupni znesek nerealiziranih dobičkov ali izgub in kateri koli od teh zneskov, ki ga banka vključuje v temeljni ali dodatni kapital I

Informacija glede namena naložb, vključno z odnosom do kapitalskih dobičkov in strateških razlogov, uporabljene računovodske tehnike in metode vrednotenja ter morebitne spremembe računovodskih usmeritev

Banka je bila konec leta 2009 udeležena v kapitalu devetih delniških družb (2008: osmih delniških družb), katerih naložb v lastniške vrednostne papirje (delnice) ni vključila v trgovalno knjigo.

Naložba v pridruženo družbo Skupna d.d., Ljubljana, je strateška naložba banke. V računovodskih izkazih je obračunana po kapitalski metodi in je bila ob pridobitvi pripoznana po nabavni vrednosti. V skladu s to metodo je sorazmerni delež banke v dobičkih ali izgubah po pridobitvi naložbe priznan v izkazu poslovnega izida, delež banke v spremembah kapitala po pridobitvi naložbe pa je prikazan v kapitalu banke. Kumulativne spremembe po pridobitvi naložbe se odražajo v vrednosti naložbe.

Naložbe v javne in nejavne družbe je banka razporedila med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, saj jih namerava posedovati nedoločeno časovno obdobje in jih lahko proda kadar koli.

Delnice družb NFD Holding d.d., Ljubljana, Probanka d.d., Maribor, Pivovarna Laško d.d., Laško, Zavarovalnica Triglav d.d., Ljubljana in Abanka Vipava d.d., Ljubljana, kotirajo na organiziranem trgu, zato so vrednotene po pošteni vrednosti, to je po tržni ceni na datum bilance stanja. Dobički in izgube iz naslova vrednotenja po pošteni vrednosti se prikažejo v kapitalu in se prenesejo v izkaz poslovnega izida, ko so sredstva prodana ali oslABLJENA. Takrat se kumulativni dobički ali izgube, ki so bili predhodno prikazani v kapitalu, pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Finančne naložbe v nejavnih družbah (Klirinško depotna družba d.d., Ljubljana, Banka Celje d.d., Celje, Peko d.d., Tržič) se najprej evidentirajo po svoji nabavni vrednosti. Banka upošteva le morebitne prihodke s prejetimi zneski iz razdelitve čistega dobička, ki nastane v družbi, v katero vlaga, po datumu, ko je bila finančna naložba opravljena.

Knjigovodska vrednost naložb, poštena vrednost naložb in, za vrednostne papirje, s katerimi se trguje na borzi, primerjava s tržno ceno, če se slednja bistveno razlikuje od poštene vrednosti

Banka lastniške vrednostne papirje (delnice), s katerimi se trguje na borzi, vrednoti po pošteni vrednosti, to je po tržni ceni na datum bilance stanja, zato so knjigovodska, poštena in tržna vrednost enake.

Lastniški vrednostni papirji, ki niso vključeni v trgovalno knjigo:

(v tisoč EUR)	2009	2008
Papirji, s katerimi se trguje na borzi:		
NFD Holding d.d., Ljubljana (NF2R)	4.255	6.210
Probanka d.d., Maribor (PRBR)	0,1	0,2
Zavarovalnica Triglav d.d., Ljubljana (ZVTG)	150	90
Pivovarna Laško d.d., Laško (PILR)	14.727	-
Abanka Vipava d.d., Ljubljana (ABKN)	38.073	2
Papirji, s katerimi se ne trguje na borzi *:		
Skupna d.d., Ljubljana (SPDR)	3.392	2.816

* Banka je bila konec leta 2009 udeležena v treh delniških družbah (2008: štirih delniških družbah), katerih vrednostni papirji ne kotirajo na borzi. V tabeli je razkrita le ena družba (2008: ena družba), saj so knjigovodske vrednosti vrednostnih papirjev ostalih družb majhne (2009: 8 tisoč evrov, 2008: 8 tisoč evrov) in zato ne bistvene za javno objavo.

Naložba v pridruženo družbo Skupna d.d., Ljubljana je obračunana po kapitalski metodi.

Vrste, narava in zneski izpostavljenosti iz naslova vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na borzi, izpostavljenosti iz naslova naložb v kapital nejavnih družb, če so dovolj razpršene, in drugih izpostavljenosti

Izpostavljenost banke iz naslova lastniških vrednostnih papirjev, ki niso vključeni v trgovalno knjigo, je majhna, zato razkrivanje vrste, narave in zneskov izpostavljenosti ni bistveno za javno objavo.

Kumulativno realizirani dobički in izgube iz prodaj naložb v lastniške vrednostne papirje v poročevalskem obdobju

Banka je v juniju 2009 kupila in prodala 1.589.608 lotov delnic NF2R in realizirala 70 tisoč evrov kapitalskega dobička.

Skupni znesek nerealiziranih dobičkov ali izgub in kateri koli od teh zneskov, ki ga banka vključuje v temeljni ali dodatni kapital I

Banka v dodatni kapital I vključuje 80 % zneska pozitivnih učinkov iz presežka iz prevrednotenja v zvezi z delnicami, razpoložljivimi za prodajo in izkazanimi po pošteni vrednosti (delnice družb NFD Holding d.d., Ljubljana, Probanka d.d., Maribor, Zavarovalnica Triglav d.d., Ljubljana, in Abanka Vipava d.d., Ljubljana). V letu 2009 je banka temeljni kapital zmanjšala za 3.544 tisoč evrov iz naslova negativnih učinkov iz presežka iz prevrednotenja v zvezi z delnicami, razpoložljivimi za prodajo in izkazanimi po pošteni vrednosti (2008: ni bilo tovrstnih negativnih učinkov)

Obrestno tveganje iz postavk, ki niso vključene v trgovalno knjigo

Obrestno tveganje iz postavk, ki niso vključene v trgovalno knjigo:

- a) narava obrestnega tveganja in ključne predpostavke (vključno s predpostavkami o predčasnih odplačilih kreditov in gibanju vpoglednih vlog) in frekvenca merjenja obrestnega tveganja
- b) vpliv na prihodke oz. drugo mero vrednosti, uporabljeno pri upravljanju obrestnega tveganja v primeru nagle spremembe obrestne mere po pomembnejših valutah

Narava obrestnega tveganja in ključne predpostavke (vključno s predpostavkami o predčasnih odplačilih kreditov in gibanju vpoglednih vlog) in frekvenca merjenja obrestnega tveganja

Obrestno tveganje v banki se kaže kot tveganje vpliva spremembe obrestnih mer na neto obrestne prihodke banke ter kot tveganje vpliva spremembe obrestnih mer na pošteno vrednost finančnih instrumentov s fiksno obrestno mero. Ob tem spremembe obrestnih mer vplivajo tudi na ekonomsko vrednost kapitala banke, ker se spreminja sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov iz naslova bančnih sredstev, obveznosti do virov sredstev in zunajbilančnih pozicij. Nekateri finančni instrumenti, kot npr. naložbe v kapital, niso neposredno izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Obrestno tveganje izhaja iz obrestno občutljivih sredstev, ki imajo različne zapadlosti in drugačno dinamiko spreminjanja variabilnih obrestnih mer kot obveznosti do virov sredstev. Banka spremlja in upravlja izpostavljenost obrestnim tveganjem na podlagi metodologije obrestnih razmikov in testa izjemnih situacij za različne scenarije za gibanje obrestnih mer. Teste izjemnih situacij banka izvaja za vpliv obrestnih mer za 1 odstotno točko za vpliv obrestnih mer na neto obrestne prihodke in za 2 odstotni točki za vpliv na ekonomsko vrednost kapitala, kar je v skladu s priporočili odbora za nadzor bank pri Banki za mednarodne poravnave (BIS).

Cilj upravljanja obrestnega tveganja je minimiranje nihanja neto obrestnih marž zaradi volatilnosti obrestnih mer na trgu. Izpostavljenost banke obrestnim tveganjem se spremlja in upravlja na podlagi metodologije obrestnih razmikov. Poročila vsebujejo analizo obrestne občutljivosti po posameznih časovnih pasovih, vključujejo obrestno občutljive bilančne in zunajbilančne postavke, ki se spremljajo po posameznih vrstah obrestnih mer in po časovnih pasovih glede na njihovo zapadlost oziroma datum ponovnega določanja obrestnih mer. Z namenom spremljanja občutljivosti na spremembo obrestnih mer, banka uporablja tehnike, s katerimi sledi tržni vrednosti in obrestnim prihodkom (z merjenjem občutljivosti obrestnih prihodkov). Uprava banke določa limite sprejemljivih obrestnih razmikov po posameznih časovnih pasovih, ki se redno spremljajo.

V banki je vzpostavljen sistem spremljanja obrestnega tveganja za zagotavljanje ustreznega nivoja neto obrestnih prihodkov in ustreznega nivoja kapitala banke v okolju spreminjajočih se obrestnih mer. Politika banke je, da se redno spremlja in nadzira izpostavljenost banke obrestnemu tveganju ter da se razvijajo scenariji razvoja obrestnih mer in se pripravijo ukrepi za primere gibanj obrestnih mer, ki bi resno negativno vplivali na neto obrestne prihodke in kapital banke.

Služba upravljanja tveganj mesečno pripravi analizo izpostavljenosti obrestnemu tveganju, ki jo posreduje upravi banke in OZUB, ki jo tudi obravnava. OZUB spremlja in analizira obrestno tveganje najmanj na mesečni osnovi. Hkrati pa obvešča upravo banke in predlaga ukrepe v primeru, ko izpostavljenost obrestnemu tveganju preseže oziroma se približa mejam.

Poleg izpostavljenosti po časovnih obdobjih je ključna mera izpostavljenosti obrestnemu tveganju t. i. stress test, ki pomeni vpliv vzporednega premika krivulje donosnosti na neto obrestne prihodke banke in ekonomsko vrednost kapitala banke.

Upravljanje obrestnega tveganja temelji na sistemu limitov izpostavljenosti obrestnemu tveganju. Banka ima postavljen limit za učinek stress testa, ki se določi kot največji dovoljen znesek izgube pri vzporednem premiku krivulje donosnosti, in limite po časovnih razredih, ki so opredeljeni kot največja absolutna vrednost zneska razlike med aktivnimi in pasivnimi postavkami (bilančnimi in zunajbilančnimi), ki se jim obrestna mera spremeni v določenem obdobju oziroma zapadejo v določenem obdobju.

Predpostavke o predčasnih odplačilih kreditov in gibanju vpoglednih vlog

Dolgoročni krediti, vezani na spremenljivo obrestno mero, so pri fizičnih in tudi pravnih osebah v časovne pasove uvrščeni na podlagi ponovnega določanja obrestnih mer, saj so vezani na 3- ali 6-mesečni Euribor, v veliko primerih pa je odčitavanje celo vsakomesečno. Ti krediti so tako z vidika izpostavljenosti spremembi obrestnih mer obravnavani, kot bi bili kratkoročni, zato je verjetnost, da bi prišlo do predčasnega poplačila še pred ponovno spremembo obrestnih mer, majhna. Hkrati pa bi bili ti krediti tudi ob razvrščanju na osnovi pričakovanega predčasnega poplačila uvrščeni v enake ali pa zelo podobne časovne pasove.

Glede na to, da je večina vpoglednih postavk, kljub kratki ročnosti neobčutljivih na spremembe obrestnih mer, so v izračunu učinkov stress testov vpogledne postavke z nominalno obrestno mero upoštevane kot dolgoročno nespremenljive postavke, ki so obrestno občutljive v časovnih pasovih 45 let, 57 let, 710 let, 1015 let in 1520 let. Na osnovi analize preteklih podatkov je bilo ugotovljeno, da se stanje vpoglednih vlog sicer konstantno povečuje, znotraj tega trenda pa so vloge ocenjene kot stabilne. Izkoriščenost limitov na transakcijskih računih je bila ocenjena kot stabilna, hkrati pa z vidika obrestnega tveganja izkoriščenost nima vpliva, saj gre za postavke, ki se jim obrestna mera spremeni v zelo kratkem času ali pa zapadejo prej, kot bi se jim spremenila obrestna mera. Tako so z vidika obrestnega tveganja uvrščeni v podobno kratke časovne pasove ne glede na to, ali in kdaj bi zapadli.

Vpliv na prihodke oz. drugo mero vrednosti, uporabljeno pri upravljanju obrestnega tveganja v primeru nagle spremembe obrestne mere po pomembnejših valutah

Ob predpostavki, da bi naložbe in obveznosti banke na dan 31.12.2009 ostale nespremenjene in v posesti banke do zapadlosti in da banka ne bi aktivno posegala v strukturo naložb in obveznosti z namenom spreminjati izpostavljenost obrestnemu tveganju, bi padec tržnih obrestnih mer za 1 odstotno točko za vse časovne pasove za banko predstavljal zmanjšanje neto obrestnih prihodkov v enoletnem obdobju za 1,64 milijonov evrov (2008: 1,48 milijonov evrov).

Banka ocenjuje tudi vpliv spremembe obrestnih mer na ekonomsko vrednost kapitala. Padec tržnih obrestnih mer za 2 odstotni točki za vse časovne pasove bi za banko predstavljal zmanjšanje ekonomske vrednosti kapitala v višini 8,5 milijonov evrov (2008: 3,9 milijonov evrov).

V primeru manjših oziroma večjih sprememb, kot so upoštevane v zgornjih scenarijih, bi bil vpliv na rezultat oziroma kapital banke sorazmerno večji oziroma manjši.

Kreditna zavarovanja

Kreditna zavarovanja:

- a) politike in procesi za uporabo bilančnega pobota ter obseg uporabe te vrste zavarovanja
- b) politike in procesi vrednotenja zavarovanja s premoženjem in upravljanja z njim
- c) opis glavnih vrst zavarovanja s premoženjem, ki jih banka sprejema
- d) pomembnejše vrste dajalcev osebnih jamstev in nasprotnih strank v poslih s kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti ter z njihovo boniteto
- e) informacije o koncentraciji tržnega ali kreditnega tveganja v okviru sprejetih kreditnih zavarovanj
- g) za vsako kategorijo izpostavljenosti skupno vrednost izpostavljenosti (po bilančnem pobotu, če se slednji uporablja), ki je zavarovana z osebnimi jamstvi ali s kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti

Banka uporablja različne metode in politike za zmanjševanje kreditnega tveganja. Najpogostejši način je uporaba zavarovanj. Banka ima oblikovano politiko o sprejemanju zavarovanj, v skladu s katero so najobičajnejša naslednja zavarovanja:

- zastava stanovanjskih in poslovnih nepremičnin,
- zastava poslovnih sredstev, kot so oprema, zaloge in terjatve,
- zastava vrednostnih papirjev,
- zavarovanje pri zavarovalnici.

Dolgoročna posojila so običajno zavarovana, kratkoročna in revolving posojila pa redkeje. Banka dodatno zahteva od posojilojemalcev dodatna zavarovanja v primeru poslabšanja njihovega finančnega položaja.

Vrsta zavarovanja je odvisna od vrste posla in dejavnosti posojilojemalca.

Za posle, ki niso krediti oziroma garancije, banka praviloma ne prejema zavarovanja. Med te posle sodijo obveznice, zakladne menice in podobno.

V skladu s politiko unovčevanja zavarovanj in izterjave v primeru neplačila banka takoj pristopi k izterjavi in unovčitvi zavarovanj.

V letih 2008 v banki ni bilo unovčitev zavarovanj, razen unovčitve zavarovanj do Zavarovalnice Triglav d.d., Ljubljana, iz naslova zavarovanj terjatev do prebivalstva v skupni višini 397 tisoč evrov, od zneska 97.272 tisoč evrov vseh zavarovanj.

Iz naslova 97.809 tisoč evrov zavarovanj terjatev do prebivalstva je v letu 2009 unovčila zavarovanja do Zavarovalnice Triglav d.d., Ljubljana v skupni višini 600 tisoč evrov.

V letu 2009 je banka unovčila zavarovanja po neodplačanih kreditih:

- družbe Infond Holding d.d., Maribor (banka je sama kupila zastavljene delnice in postala lastnik 542.448 delnic PILR (Pivovarna Laško d.d., Laško) in 142.920 delnic MELR (Mercator d.d., Ljubljana), po stanju 31.12.2009 vrednih 36.619 tisoč evrov),
- družbe Maksima Holding d.d., Ljubljana (poplačilo iz dveh zastavljenih depozitov v skupni višini 3.372 tisoč evrov, v februarju 2010 pa je banka sama kupila še zastavljene delnice in postala lastnik 378.300 delnic ITBG (Istrabenz d.d., Koper), s katerimi je pokrila slabih 40 % zapadlih terjatev).

Poštena vrednost zavarovanja vključuje:

- zavarovalne police SID banke,
- zastavljene bančne vloge, finančna sredstva, lastne delnice
- prejete bančne garancije in poročila pravnih in fizičnih oseb,
- pristop k dolgu,
- zastavljene stanovanjske in poslovne nepremičnine in premičnine.

Poštena vrednost zavarovanja je enaka:

- tržni ceni finančnih sredstev, prejetih v zavarovanje,
- knjigovodski vrednosti zastavljenih lastnih delnic,
- višini zavarovane terjatve pri pristopu k dolgu, prejetem v zavarovanje,
- 100 % vrednosti jamstva zavarovalnic, bančnih garancij, državnih in občinskih poroštev,
- vrednosti stanovanjskih nepremičnin in vrednosti poslovnih nepremičnin so enake tržnim vrednostim primerljivih prodaj.

Banka v izračunu kapitalske zahteve za kreditna tveganja upošteva osebna jamstva pri izpostavljenostih do podjetij in do institucij. Po stanju na dan 31.12.2009 je bilo 143.805 tisoč evrov (2008: 84.926 tisoč evrov) izpostavljenosti do podjetij in institucij zavarovanih z osebnimi jamstvi.